

Ժ.02.00 - ԼԵԶՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ժ.02.01 – ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ

Ա. Հնչյունաբանություն, բառագիտություն

Ժամանակակից հայոց լեզվի կազմավորումը և զարգացման փուլերը:
Ժամանակակից հայոց լեզուն իբրև ազգային, պետական, գրական լեզու:
Ժամանակակից գրական լեզվի երկու տարբերակները՝ արևելահայերեն և արևմտահայերեն:

Հնչյունաբանություն. հնչյուն և հնչույթ: Հնչյունների դասակարգումը և նրանց բնութագիրը: Հնչյունափոխություն, նրա տեսակները: Ուղղագրություն, ուղղախոսություն: Ժամանակակից հայերենի ուղղագրության հիմունքները: Ուղղագրական բարեփոխություններ: Արտասանական ոճեր: Բառագիտություն. բառ, բառույթ և բառածև: Իմաստաբանություն և իմաստափոխություն: Բառերի տեսակներն ըստ իմաստի և ձևի: Ժամանակակից հայերենի բառապաշարը և հարստացման միջոցները՝ ներքին և արտաքին: Փոխառություններ: Բառակազմություն. Բառակազմական կաղապարներ: Բառաբարդում, ածանցում: Հապավում: Բարդության տեսակները: Ժամանակակից հայոց լեզվի բառապաշարն ըստ գործածության ոլորտների: Ժամանակակից հայերենի բառապաշարի պատմական շերտերը. գործուն և ոչ գործուն բառապաշար: Ժամանակակից հայոց լեզվի ոճական-գործառական շերտերը: դարձվածաբանություն: Դարձվածքի ըմբռնումը և նրա դասակարգումը: Հայ բառարանագրություն: Բառարանների տեսակները:

Բ. Ձևաբանություն

Քերականության ուսումնասիրության առարկան (ձևաբանություն և շարահյուսություն): Քերականական իմաստ և ձև: Քերականական կարգերը: Բառի ձևաբանական կառուցվածքը, ձևույթներ: Հիմք և վերջավորություն:

Խոսքի մասերի դասակարգման սկզբունքները: Խոսքի մասերը հայերենում, նրանց դասակարգումն ըստ նյութական, ձևաբանական և շարահյուսական հատկանիշների: Գոյական անուն, նրա խոսքիմասային առանձնահատկությունները և իմաստային-քերականական տեսակները: Գոյականի թվի, հոլովի, առկայացման, անձի և իրի քերականական կարգերը, նրանց արտահայտման միջոցները: Ժամանակակից հայերենի հոլովների համակարգը, այդ մասին եղած տարբեր ըմբռնումներն ու գիտական բանավեճերը: Ածական անունը որպես խոսքի մաս, նրա տեսակները, կազմությունը, ձևաբանական և շարահյուսական առանձնահատկությունները: Թվական անուն: Դերանունների խոսքիմասային առանձնահատկությունները, դերանունների տեսակները, նրանց հոլովման առանձնահատկությունները և փոխանվանական գործածությունը: Բայը որպես խոսքի մաս, նրա իմաստային, ձևաբանական, շարահյուսական և բառակազմական առանձնահատկությունները: Բայի անդեմ և դիմավոր ձևերը: Բայի քերականական կարգերը: հայերենի դերբայները և նրանց դասակարգումը: Բայի դեմքը, թիվը, եղանակը, ժամանակը, նրանց արտահայտությունը: Դիմավոր բայեր, բայի եղանակները: Բայերի դասանշային, արժույթային և ընտրությային դասակարգման հիմունքները: Հայերենի խոնարհման տիպերը: Անկանոն բայեր և նրանց խոնարհումը: Հայերենի չթեքվող խոսքի մասերը (մակբայ, կապ, շաղկապ, վերաբերական, ձայնարկություն), նրանց ձևաբանական և շարահյուսական առանձնահատկությունները:

9. Շարահյուսություն

Շարահյուսության առարկան, շարահյուսական առավելագույն և նվազագույն միավորները: Շարահյուսական կաղապարներ:

Լեզու և խոսք. նրանց փոխհարաբերության հարցը հայ լեզվաբանության մեջ: հասկացություն կապակցության մասին: Շարահյուսական կապակ-

ցության միջոցներն ու եղանակները: Բառակապակցություններ: Բառակապակցություն, բառ, նախադասություն և շարույթ: Բառակապակցության տեսակները:

Նախադասությունը որպես լեզվական միավոր: Ստորոգում և հնչերանգ: Ստորոգման ըմբռնումները հայ քերականագիտության մեջ: Նախադասության տեսակներն ըստ հնչերանգի: Նախադասության կառուցվածքային տեսակները: Նախադասության անդամ, գլխավոր և երկրորդական անդամներ, նրանց տեսակները, արտահայտությունը և քերականական ձևավորումը: Նախադասության գլխավոր անդամների լրացումները: Գոյականական և բայական անդամների լրացումներ, տեսակները:

Միակազմ նախադասության տեսակները և ձևավորման առանձնահատկությունները: Բարդ նախադասության կառուցվածքը և տեսակները: Երկրորդական նախադասությունների բնույթը, նրանց կառուցվածքը և տեսակները: Փոխակերպումներ: Բարդ ստորադասական նախադասության փոխակերպումը պարզի: Դերբայական դարձված: Կողմնակի անդամներ: Տեքստի ըմբռնումը, տեքստերի տեսակներն ու հիմնական բնութագրիչները: Մեջբերվող ուղղակի և անուղղակի խոսք: Պարբերույթ և նրա ոճական արժեքը: Կետադրություն և նրա դերը գրավոր խոսքում, տեսակները:

Դ. Գրաբար

Գրաբարը որպես հին հայերեն: Գրաբարի հնչյունաբանություն, պատմական հնչյունափոխություն: Գրաբարի երկբարբառները և նրանց հետագա հնչյունափոխությունը: Գրաբարի հոլովները և նրանց կազմությունը: Գոյական և ածական անունների հոլովումը: Ներքին, արտաքին և խառը հոլովումներ: Դերանվանական հոլովում և նրա առանձնահատկությունները: Գրաբարի ածականները, նրանց համեմատության աստիճանները: Մակբայներ, նրանց տեսակները՝ ըստ նշանակության: Գրաբարի

դերբայները, կազմությունը և հետագա փոփոխությունները: Բայի եղանակները և ժամանակները. նրանց կազմությունը: Ներկայի և կատարյալի հիմքերը, դրանց կազմությունը: Պարզ և բաղադրյալ ժամանակներ: Կրավորականի կազմությունը ներկայի և կատարյալի հիմքերի ձևերում: Անկանոն բայերը և նրանց խոնարհումը: Պակասավոր բայեր: Գրաբարի դերբայները, դրանց գործածությունը: Գրաբարի նախդիրները: Շարադասություն, համաձայնություն:

Ե. Բարբառագիտություն

Լեզու և բարբառ, ենթաբարբառ և խոսվածք: Բարբառների պատմական զարգացման ընթացքը տարբեր դարաշրջաններում: Հայ բարբառների առաջացման վերաբերյալ տեսակետները: Հայ բարբառների աշխարհագրական, հնչյունաբանական, ձևաբանական՝ տիպաբանական և բազմահատկանիշ դասակարգումները:

Հայ բարբառների հիմնական ճյուղերի հնչյունաբանական, ձևաբանական, շարահյուսական առանձնահատկությունները: Արարատյան, Թիֆլիսի, Ղարաբաղի, Պոլսի, Կարնո, Վանի բարբառների ընդհանուր բնութագիրը, նրանց ընդհանրությունները և տարբերությունները գրական լեզվի համեմատ:

Զ. Հայոց լեզվի պատմություն

Հայերենի առաջացման մասին եղած տեսությունները. պատմահամեմատական լեզվաբանությունը հայերենի առաջացման մասին: Հայոց լեզվի բնույթը և ցեղակցական կապերը, նրա դիրքը հնդեվրոպական լեզուների շարքում: Հայերենի զարգացման ընթացքը մ.թ.ա. 2-րդ – մ.թ. 5-րդ դարերն ընկած ժամանակաշրջանում: Նախագրային հայերենի լեզվական առանձնահատկությունները:

Հայոց գրերի ստեղծման պատմական պայմանները: Նախամեսրոպյան հայ գրերի գոյության մասին եղած տեսակետներ: Գրաբարն իբրև համաժողովրդական լեզու, նրա քերականական համակարգը: 5-րդ դարի հայ մատենագիրների ոճական տարբերությունները և նրանց բաժանումը տարբեր դասերի: Գրաբարի կրած ազդեցությունները:

Հայ ժողովրդի գրականության և լեզվի ընթացքը 5-7-րդ դարերում: Հունաբան հայերենը և նրա ստեղծման նպատակները: Գրաբարի վիճակը 7-10-րդ դարերում: Գրաբարի պահպանումը իբրև գրականության լեզու: Ժողովրդական լեզվի իրողությունների ներթափանցումը գրաբարի մեջ: Հայ գրականության և մշակույթի զարգացումը, բարբառային տարրերի թափանցումը գրաբարի մեջ 9-րդ դարից հետո:

Գրական նոր լեզվի՝ միջին հայերենի կազմավորումը: Գրաբարի և և բարբառների դերը միջին հայերենի կազմավորման գործընթացում: Կիլիկյան հայկական թագավորության ստեղծումը: Միջին հայերենը պետական, գրական և գիտական լեզու: Միջին հայերենի հնչյունական համակարգը, հնչյունական նոր երևույթները, հնչյունափոխություն և ուղղագրական տարբերությունները գրաբարից: Միջին հայերենի բառապաշարը, բառապաշարի շերտերը, փոխառություններ, նրանց բնույթն ու աղբյուրները: Միջին հայերենի ձևաբանական և շարահյուսական առանձնահատկությունները:

10-15-րդ դարերի քերականական միտքը: Կիլիկյան թագավորության վերացումը: Միջին հայերենի հետագա վիճակը: Հայ տպագրությունը և գրաբարի մշակման փորձերը: Լատինաբան հայերենը և նրա բնույթը: Հայ պատմագրության, պաշտոնական գրագրությունների, գրական երկերի աշխարհաբարացումը 17-18-րդ դարերում:

Հայ գրական լեզվի ճյուղավորումները: Հայոց ազգային լեզվի կազմավորումը: Գրաբարի, միջին հայերենի և բարբառների օգտագործումը ազգային լեզվի կազմավորման մեջ: Հայ ժողովրդի կյանքում կատարված

փոփոխությունները 19-րդ դարի սկզբում: Աղաբաբյան դպրոցը, Լազարյան ճեմարանը, Ներսիսյան դպրոցը և նրանց դերը գրական հայերենի մշակման գործում:

Աբովյանի երկերի լեզվի առանձնահատկությունները և նշանակությունը աշխարհաբարի զարգացման բնագավառում: Աբովյանի լեզվագիտական հայացքները: Հայոց գրականության և լեզվի հետագա զարգացումը: «Հյուսիսափայլի» հիմնադրումը: Ստ.Նազարյանը, նրա լեզվագիտական հայացքները: Միքայել Նալբանդյանի լեզվագիտական հայացքները: Նրա դերը հայ հրապարակախոսության, քննադատության, գիտական տերմինների ստեղծման և մշակման մեջ:

Գրապայքարը և նրա փուլերը: Աշխարհաբարի հետագա մշակումն ու կատարելագործումը: Հայոց լեզվի մեջ կատարված տեղաշարժերը 20-րդ դարի սկզբներին:

Հայոց լեզուն իբրև պետական լեզու: Լեզվի ժողովրդայնության շրջանը: Հայերենի բառային կազմի ընդարձակումն ու հարստացումը, փոխառությունները, նրանց բնութագիրը: Քերականության հետագա կատարելագործումն ու մշակումը: Ընդհանուր և մասնագիտական նոր տերմինների ստեղծումն ու ճշգրտումը: Գրական լեզուն իբրև համազգային միասնական լեզու, նրա զարգացման հեռանկարները:

Է. Ոճաբանություն

Ոճաբանության ուսումնասիրության առարկան և խնդիրները: Լեզու, խոսք և ոճ: Ոճի սահմանումն ու դասակարգման սկզբունքները: Հնչյունաբանական ոճաբանություն: Առձայնույթ, բաղաձայնույթ և հանգ: Բառային ոճաբանություն: Հայերենի բառապաշարի ոճական-գործառական դասակարգումը: Բառապաշարի շերտերը և դրանց ոճական արժեքը: Ձևաբանական, շարահյուսական ոճաբանություն: Նրանց ուսումնասիրության եղանակներն ու սահմանները: Իրադրական ոճեր: Անհատական

ոճեր: Հայերենի գործառական ոճերը և նրանց առանձնահատկությունները: Խոսքի արժանիքները և թերությունները: Գրավոր և բանավոր խոսք: Բանավոր խոսքի առանձնահատկությունները (ինչերանգ, շեշտ, առոգանություն): Լեզվական նորմի ըմբռնումը: Լեզվական նորմ և ոճական նորմ: Հայերենի գործառական ոճերը և լեզվական նորմը: Լեզվի պատկերավորման և արտահայտչական միջոցները: Քերականական (ծևաբանական և շարահյուսական) ոճաբանություն, քերականական կարգերի ոճական արժեքը: Խոսքաշարի լեզվական ուսումնասիրության առանձնահատկությունները:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Մ. Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն, Ե., 1965:
2. Հր. Աճառյան, Հայոց լեզվի պատմություն, 1., Ե., 1940, 2-րդ մ. 1951:
3. Հր. Աճառյան, Հայ բարբառագիտություն, Մ., 1911:
4. Հր. Աճառյան, Լիակատար քերականություն հայոց լեզվի, 1-6, 1951:
5. Ա. Այտընյան, Քննական քերականութիւն աշխարհաբար լեզուի, Վ., 1866:
6. Էդ. Աղայան, Ընդհանուր և հայկական բառագիտություն, Ե., 1984:
7. Գ. Զահուկյան, Էդ. Աղայան, Հայոց լեզու, 1-ին մ., Ե., 1980:
8. Գ. Զահուկյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի տեսության հիմունքներ, Ե., 1975:
9. Գ. Զահուկյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի իմաստաբանություն և բառակազմություն, Ե., 1989:
10. Գ. Զահուկյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի զարգացումը և կառուցվածքը, Ե., 1969:
11. Գ. Զահուկյան, Հայ բարբառագիտությունը և հայերենի բարբառների ծագման հարցը, ՊԲՀ, 2-3, Ե., 1989:
12. Գ. Զահուկյան, Ֆ. Խլղաթյան, Հայոց լեզու. ոճաբանություն, Ե., 1994:
13. Մ. Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, Ե., 1978, 1989:
14. Մ. Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանության հարցեր, Ե., 1970, 1973, 1977:
15. Ս.Աբրահամյան, Ժամանակակից հայերենի քերականություն, Ե., 1976:

16. Ա. Աբրահամյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Ե., 1977:
17. Գր. Ղափանցյան, Հայոց լեզվի պատմություն, Ե., 1961:
18. Ա. Ղարիբյան, Հայ բարբառագիտություն, Ե., 1953:
19. Գ. Գարեգինյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, Ե., 1984, 1990:
20. Գ. Սևակ, Ժամանակակից հայոց լեզվի դասընթաց, Ե., 1955:
21. Գ. Սևակ, Ժամանակակից հայերենի համառոտ պատմություն, Ե., 1948:
22. Ա. Սուքիասյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, Ե., 1978, 1982:
23. Ս. Գուլբուդադյան, Ժամանակակից հայոց լեզու (շարահյուսություն), Ե., 1986:
24. Ս. Գուլբուդադյան, Ժամանակակից հայերենի շարահյուսություն, Ե., 1988:
25. Ս. Ղազարյան, Հայոց լեզվի համառոտ պատմություն, Ե., 1981:
26. Պ. Պողոսյան, Խոսքի մշակույթի և ոճագիտության հիմունքներ, Ե., 1990, 1991:
27. Մ. Մելքոնյան, Ակնարկներ հայոց լեզվի ոճաբանության, Ե., 1984:
28. Ս. Աբրահամյան, Բայը ժամանակակից հայերենում, հ. 1-ին, Ե., 1962:
29. Ս. Աբրահամյան, Ժամանակակից գրական հայերեն, Ե., 1981:
30. Ս. Աբրահամյան, Վ. Առաքելյան, Վ. Քոսյան, Հայոց լեզու, 1, Ե., 1975:
31. Ս. Աբրահամյան, Ն. Պառնասյան, Հ. Օհանյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, հ. 2, Ե., 1974:
32. Ս. Աբրահամյան, Ն. Պառնասյան, Հ. Օհանյան, Խ. Բաղիկյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, հ. 3, Ե., 1976:
33. Հ. Բարսեղյան, Արդի հայերենի բայի և խոնարհման տեսություն, Ե., 1953:
34. Վ. Քոսյան, Ժամանակակից հայերենի բառակապակցությունները, Ե., 1975:
35. Հ. Օհանյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի բառապաշարը և նրա հարստացման միջոցները, Ե., 1982:
36. Պ. Բեդիրյան, Ժամանակակից հայերենի դարձվածաբանություն, Ե., 1973:
37. Ս. Էլոյան, Ե., Ժամանակակից հայերենի բառային ոճաբանություն, Ե., 1986:
38. Լ. Եզեկյան, Հայերենի գործառական ոճերը, Ե., 1999:
39. Ա. Խաչատրյան, Ժամանակակից հայերենի հնչյունաբանություն, Ե., 1987:

40. Ռ. Մկրտչյան, Ժամանակակից հայերենի ձևաբանական ոճաբանություն, Ե., 1989:
41. Հ. Մուրադյան, Լեզվաբանական աշխարհագրությունը և նրա խնդիրները, ՀԲԱ, Ե. 1982:
42. Հ.Ամայյան, Միջնադարյան հայաստանի բառարանագրական հուշարձանները, հհ. 1-2, Ե., 1966, 1971:
43. Балли Ш., Французская стилистика, М., 1961.
44. Балли Ш., Пражский лингвистический кружок, М., 1967.
45. Арнольд И. В., Стилистика современного английского языка, Л., 1973.
46. Долинин К. А., Стилистика французского языка, Л., 1978.
47. Пелевина Н. Ф., Стилистический анализ художественного текста, Л., 1980.
48. Розенталь Д. Э., Практическая стилистика современного русского языка, М., 1973.
49. Степанов Ю., Французская стилистика, М., 1969.

Ժ.02.02 - ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՎ ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ ԼԵԶՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Լեզուն որպես լեզվաբանության առարկա: Լեզվի գործառույթները:

Լեզուն որպես համակարգ: Լեզվի ներքին կառուցվածքը:

Լեզվի մակարդակները և նրա հիմնական միավորները: Լեզու և մտածողություն: ճանաչողական մոտեցումը ժամանակակից լեզվաբանության մեջ: Լեզվի հասարակական բնույթը: Լեզու և հասարակություն:

Լեզու և հաղորդակցություն: Հաղորդակցման նպատակների արտացոլումը լեզվում: Լեզու և մշակույթ: Լեզու և անհատականություն:

Լեզվի զարգացման փուլերը: Լեզվի ծագման խնդիրը: Լեզուների բազմազանության խնդիրը: Լեզվաբանական գիտակարգեր:

Լեզվաբանությունը և հարակից գիտությունները:

Ընդհանուր հնչյունաբանության տեղը լեզվաբանական գիտակարգերում. դրա առարկան և խնդիրները: Լեզվի հնչյունային նկարագրման արտա-

բերական հիմունքները: Լեզվի հնչյունային նկարագրման ակուստիկ հիմունքները: Համընդհանուր հնչյունային դասակարգումները:

Կարևորագույն հնչութային հասկացությունները և դրանց մեկնաբանումը տարբեր հնչութաբանական դպրոցներում:

Հատույթային հնչյունային միջոցները, դրանց գործառույթները:

Հնչյունային համալիրների տեսակները և դրանց հարաբերությունը:

Վերհատույթային հնչյունական միջոցները, դրանց գործառույթները և հնչյունային միավորները:

Խոսքի հնչյունային վերլուծության մեթոդները՝ բաշխումային հասկացություններ, հնչույթային դասեր: Ձևույթի հասկացությունը: Ձևույթների դասակարգումը: Ձևույթ և բառածև: Հնչաբառ:

Քերականական իմաստների արտահայտման միջոցները աշխարհի լեզուներում: Քերականական իմաստի և քերականական կարգի հասկացությունները: Քերականական կարգերի ընդհանուր դասակարգումը:

Բառափոխություն և բառակազմություն: Ձև, բառույթ, հարացույց:

Գոյականի հիմնական քերականական կարգերը զուգադրվող լեզուներում: Բայի հիմնական քերականական կարգերը զուգադրվող լեզուներում:

Լեզուների ձևաբանական տիպաբանություն (պատմական ակնարկ և արդի խնդիրներ):

Շարահյուսության տեղը լեզվի նկարագրման տեսության մեջ:

Շարահյուսություն և ձևաբանություն, շարահյուսություն և իմաստաբանություն (իմաստաբանական շարահյուսություն): Շարահյուսության հիմնական միավորները: Խոսույթ (կապակցված խոսք):

Պրոպոզիցիայի ստորոգական – փաստարկային կառուցվածքը:

Նախադասության շարահյուսական վերլուծություն:

Ասույթի հաղորդակցական կառուցվածքը:

Նախադասության տիպաբանություն:

Սերող քերականության միավորները: Մինիմալիստական տեսություն:
«Իմաստ» հասկացության տարբեր ըմբռնումները: «Իմաստ» հասկացու-
թյունը լեզվա-կան նշանի տարբեր կադապարներում:
Բառիմաստային մակարդակի համակարգված կառուցվածքը:
Բառիմաստային դաշտը և դրա միավորների հարաբերակցությունը:
Իմաստի բաղադրիչային վերլուծություն. ընդհանուր սկզբունքներ, զար-
գացման փուլեր և կոնկրետ մեթոդների կիրառման օրինակներ:
Ժամանակակից պատկերացումներ աշխարհի լեզուների ծագումնաբա-
նական պատկերացումների մասին: Հիմնական լեզվաընտանիքներ:
Փիջին-կրեոլ լեզուների ծագումը, տարածումը, գործառման հիմնական
առանձնահատկությունները:
Լեզվական տարածքի ընդհանուր բնութագիրը. հիմնական ծագումնաբա-
նական խմբեր, լեզուների հիմնական տիպաբանական առանձնահատկու-
թյունները:
Պատմահամեմատական լեզվաբանության առարկան, լեզուների «ծա-
գումնաբանական ծառի տեսությունը, ալիքների տեսությունը»:
«Նախալեզվի» հասկացությունը: Վերականգնման մեթոդներ (արտաքին
և ներքին վերականգնում): Բառային վերականգնում: Լեզվաբանական
հնչյունաբանություն: Լեզվաբանական վերականգնման դերը:
Ստուգաբանության հիմնական խնդիրները: Ստուգաբանական բառա-
րաններ: Լեզուների ծագումնաբանական դասակարգման սկզբունքները:
Ծագումնաբանական դասակարգման ավանդական մեթոդները:
Լեզվական ընտանիք, լեզվական միություն:
Պատմահամեմատական լեզվաբանության վիճակագրական մեթոդները:
Պատմահամեմատական լեզվաբանության դերը լեզվաբանության մեջ:
Բառային վիճակագրություն և լեզվաժամանակագրություն:

Լեզուների հեռավոր ցեղակցության խնդիրը պատմահամեմատական լեզվաբանության մեջ: Վերականգնման և զուգադրականության ավանդական մեթոդների կիրառումը վաղ նախալեզվական իրավիճակներում: Հնդեվրոպական նախահայրենիք, հնդեվրոպերենի ճյուղավորումը (տարամիտումը): Հնդեվրոպական հիմնական լեզվախմբերի ընդհանուր բնութագիրը:

Հայոց լեզվի համեմատական ուսումնասիրության առաջին փորձերը: Հայերենը որպես հնդեվրոպական լեզու, հայերենի դիրքը հնդեվրոպական լեզուների շրջանում, հայերենի՝ որպես իրանական լեզու լինելու վարկածը. հայերենի հնդեվրոպական առանձին լեզվաճյուղ լինելու տեսությունը (Հ. Հյուբշման):

Հայերենի հիմնական և կողմնակի հնդեվրոպական շերտերի վարկածը: Տիպաբանության առարկան և տեղը: Մասնավոր և ընդհանուր տիպաբանություն: Լեզվական տիպի հասկացությունը: Տիպաբանությունը և ընդհանրույթները: Իմպլիկատիվ ընդհանրույթներ: Ֆրենկվենտալիաներ: Նախատիպերը տիպաբանության մեջ:

Լեզվական կառուցվածքի պատճառաբանվածությունը (նպատակայնությունը): Լեզվական ձևի պատկերանշանայնության սկզբունքը:

Քերականացումը և ապաքերականացումը լեզվի զարգացման ընթացքում: Տիպաբանության տեսակները՝ ձևաբանական, շարահյուսական, կառուցվածքային, իմաստային, ձևական: Տարաժամանակյա տիպաբանություն: Լեզվական փոխառությունների ուղղություններ:

Լեզվի մասին ուսմունքի ծագումը: Լեզվաբանական ավանդույթներ:

Ունիվերսալ (ընդհանրական) քերականություններ:

Պատմահամեմատական լեզվաբանության ձևավորումը: Վ. Ֆոն Հումբոլդտը և տիպաբանության ձևավորումը:

Տիպաբանության կազմավորման հիմնական փուլերը:

Հոգեբանական ուղղությունը լեզվաբանության մեջ:

Երիտքերականներ և երիտքերականություն:

Կառուցվածքային լեզվաբանության հիմնական ուղղությունները 20-րդ դարում: Ֆունկցիոնալիզմը լեզվաբանության պատմության մեջ:

Լեզվի նկարագրության ձևային մեթոդների զարգացումը լեզվաբանության պատմության մեջ վաղնջական ժամանակներից մինչև մեր օրերը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Հ. Աճառյան, Հայոց լեզվի պատմություն, հ. 1, 2, Ե., 1940-51:
2. Հ. Աճառյան, Լիակատար քերականություն հայոց լեզվի, 1-6, 1953-71:
3. Գ. Ջահուկյան, Լեզվաբանության պատմություն, հ. 1-2, Ե., 1960, 1962:
4. Գ. Ջահուկյան, Հայոց լեզվի պատմություն. նախագրային ժամանակաշրջան, Ե., 1982:
5. Էդ. Աղայան, Լեզվաբանության հիմունքներ, Ե., 2009.
6. Է. Աթայան, Լեզուների ձևաբանական տիպաբանության առարկան և անհատական լեզվական ձևի բացահայտման խնդիրը, Բանբեր, 2, 1988:
7. Յու. Գարրիեյան, Հայերենի համեմատական քերականություն, ԵՊՀ, Ե., 2002:
8. Կ.Շ.Աբրահամյան “Լեզվաբանական ուսմունքների պատմություն”, Լինգվա, Ե., 2009:
9. Ֆ. դե Սոսյուր , Ընդհանուր լեզվաբանության դասընթաց, Ե., 2008:
10. Г.Б.Джаукян.Общее и армянское языкознание. Ереван, 1980. (CD)
11. Ю.А.Левицкий, Н.В.Боронникова. История лингвистических учений. М.,Высшая школа, 2005.
12. В.М.Алпатов. История лингвистических учений. М.,”Языки славянской культуры”, 2005.
13. В. А. Звегинцев. История языкознания XIX и XX веков в очерках и извлечениях. М.,1960.
14. Соссюр Ф. Избранные труды по языкознанию.
15. Ю.А.Левицкий, Н.В.Боронникова. История лингвистических учений. М.,Высшая школа, 2005.
16. История лингвистических учений. Средневековая Европа. Л., 1985.
17. Г.А.Амиров, Б.А.Ольховников, Ю.В.Рождественский. Очерки по истории лингвистики. М., 1975

18. Климов Г.А. Основы лингвистической компаративистики. М., 1990.
19. Мейе А. Введение в сравнительное изучение индоевропейских языков. М.1938,
20. Мечковская Н. Б. и др. Общее языкознание. Структурная и социальная типология языков: учебное пособие для студентов филологических и лингвистических специальностей.
21. Буранов Дж. Сравнительная типология английского и тюркских языков. Москва, 1986.
22. Сепир Э. Язык. Введение в изучение речи. //Сепир. Э. Избранные труды по языкознанию и культурологии.
23. Гринберг Дж. Некоторые грамматические универсалии, преимущественно касающиеся порядка значимых элементов. Вып. 5. - М., 1970.
24. Джон Лайонз, Лингвистическая семантика, 2003.
25. Crowley T. An Introduction to Historical Linguistics, Oxford, 2000,
26. Dinneen S.J."General Linguistics", George Town, 2000/1995/
27. <http://www.philology.ru/linguistics1/grinberg-70.htm>)
28. Hawkins J. A. (ed.) Explaining langua universals.
29. (<http://lingo.stanford.edu/sag/L204/Hawkins-LgUnivFinal.pdf>)
30. Croft W. Typology and Universals. Cambridge, II edition, 2003
31. <http://lingeru.ru/yazyik-etalon:-optimalnaya-sistematizacziya-universalij-i-gipoteticheskij-invariant-yazyikov-mira>
32. <http://jazykoznanie.ru/649/>
33. http://genhis.philol.msu.ru/printer_48.shtml
34. http://philologos.narod.ru/ling/ref_familytr.htm
35. <http://www.philology.ru/linguistics1/zhurinskaya-90.htm>
36. <http://www.lingvolab.chat.ru/library/royal.htm>.

Русский язык

Введение в славяноведение

Современные славянские языки, их группировка, место в семье индоевропейских языков. Праславянский язык как язык древних славянских племен. Генетическое родство славянских языков.

Общие черты в области фонетики, лексики, словообразования и грамматики в разных славянских языках.

Возникновение и развитие письменности у славян. Две славянские азбуки, их судьба. Культурно-историческое значение деятельности первоучителей Кирилла и Мефодия для всего славянства.

Происхождение старославянского языка. Два периода в развитии старославянского языка. Роль старославянского – первого книжного языка славян – в жизни славянского мира.

История русского языка

Основные и дополнительные источники изучения исторической грамматики русского языка. Проблема периодизации истории русского языка.

Фонетическая система древнерусского языка. Фонетические законы, действовавшие в древнерусском языке периода первых письменных памятников.

Строение слога. Вокалистический характер слога.

Система гласных фонем древнерусского языка, их характеристика.

Классификация гласных.

Система согласных фонем древнерусского языка, их характеристика. Классификация согласных. Палатализации согласных *г, к, х* под воздействием фонетических законов: *І, П, Ш* (переходные). Смягчение согласных под воздействием *ј* (йот).

Полногласные сочетания в древнерусском языке в соответствии с неполногласными сочетаниями старославянского языка. Слоговые плавные *р* и *л*. Падение редуцированных гласных фонем *ъ, ь* и его последствия для звуковой системы древнерусского языка. Преобразование фонетической системы русского языка из вокалистической в консонантную систему.

Имя существительное, его категории (род, число, падеж) в древнерусском языке. Многотипность склонения. Значение категории рода в перегруппировке типов склонения. Утрата звательной формы. Развитие категории одушевленности. Реликтовые явления в системе склонения существительных в современном языке.

История местоимений в древнерусском языке. Система форм личных местоимений: супплетивизм основ, энклитические формы. Система форм неличных местоимений.

История имени прилагательного. Основные категории имени прилагательного. Разряды прилагательных. Именные (нечленные) и местоименные (членные) прилагательные.

Формирование имени числительного как части речи. Слова, обозначающие числа, в древнерусском языке; наличие у них грамматических признаков существительных, прилагательных и местоимений.

Глагол. Основные глагольные категории: лицо, время, наклонение, залог. Система форм времени изъявительного наклонения. Система форм настоящего, будущего, прошедшего времени. Разрушение древней системы форм времени в связи с развитием категории вида. Глагол. Ирреальные наклонения. Именные формы глагола: инфинитив, супин, причастие. Образование категории деепричастия. Действительное причастие прошедшего времени на -л, его специфика. Именные (нечленные) и местоименные (членные) формы причастий.

Особенности синтаксического строя древнерусского языка. Главные члены предложения, особенности их координации.

Конситуативно обусловленный эллипсис подлежащего как норма предложения. Именное сказуемое и особенности его выражения.

Становление деепричастия как грамматической категории с полупредикативной функцией. Синтаксический оборот «дательный самостоятельный». Подчинительные связи слов в предложении.

Особенности согласования и управления в древнерусском языке.

«Двойные» падежи в предложении и их синтаксическая функция.

Двусоставные и односоставные простые предложения. Типы односоставных предложений в древнерусском языке. Развитие безличных предложений.

Развитие сложных предложений от паратаксиса к гипотаксису.

Лексикология

Слово как основная единица языка. Понятие лексемы. Признаки, характерные для слова. Лексическое значение слова. Типы лекси-

ческих значений. Сигнификативный и денотативный аспекты значения. Синтагматические и парадигматические отношения в лексике. Системные связи в лексике. Понятие лексических категорий.

Полисемия как система значений одного слова. Смысловая мотивированность значений. Семантические типы полисемии. Метафора. Метонимия. Омонимия. Причины возникновения омонимов. Виды омонимов (полные и частичные). Явления, сходные с омонимией. Разграничение омонимии и полисемии.

Паронимы. Причины смешения паронимических слов.

Синонимы. Типы синонимов (полные, частичные; идеографические, стилистические, семантико-стилистические; однокорневые, разнокорневые). Синонимический ряд. Синонимия и полисемия. Причины возникновения синонимов.

Антонимы. Типы антонимов (однокорневые, разнокорневые, энантиосемия). Антонимический ряд. Антонимия и полисемия.

Активная и пассивная лексика. Устаревшая лексика. Разряды устаревших слов (архаизмы, историзмы). Типы архаизмов (собственно-лексические, лексико-семантические, лексико-фонетические, лексико-словообразовательные).

Неологизмы. Окказионализмы. Причины возникновения неологизмов. Языковые средства образования неологизмов.

Лексика ограниченного употребления. Жаргонная и арготическая лексика. Специальная лексика. Диалектная лексика.

Лексические заимствования. Исконная и заимствованная лексика. Причины и пути проникновения заимствований. Степень освоения

ности заимствований. Лексические кальки. Отличительные признаки старославянизмов. Стилистические пласты лексики.

Фразеологизмы. Фразеологизм и слово. Фразеологизм и свободное словосочетание. Типы фразеологизмов по степени спаянности компонентов. Структура семантического поля.

1. Фонетика

Системность фонетики как знакового множества.

Артикуляционная классификация гласных и согласных.

Акустическая классификация звуков. Ее теоретические и практические цели. Причины разграничения сегментных и суперсегментных единиц. Слог. Типы слогов. Такт. Интонация во фразе.

Фонетика и фонология. Понятие фонемы. О дифференциальных признаках фонем. Типы позиционных чередований.

Состав гласных фонем. Перцептивно и сигнификативно сильные и слабые позиции для гласных.

Состав согласных фонем. Сильные и слабые позиции парных согласных по глухости-звонкости и по твердости-мягкости.

Фонологические школы. О расхождениях МФШ с ЛФШ.

Задачи орфоэпии. Основные тенденции развития орфоэпических норм русского литературного языка.

Словообразование

Морфемика как раздел языкознания, изучающий строение составных частей слова. Словообразование как особый раздел науки о языке. Словообразование - особая подсистема языка.

Связь словообразования с морфологией и лексикологией.

Понятие “порождающей потенции” в словообразовании. Комплексные единицы описания словообразовательной системы.

Понятие производности. Производная, непроизводная, производящая основа. Понятие членимости. Членимые и нечленимые основы. Словообразовательный тип. Классификация словообразовательных типов. Способы словообразования. Понятие регулярности и продуктивности. Словообразовательный и морфемный анализ. Цель и задачи этих видов анализа. Понятие о морфонологии. Морфонологические особенности словообразования. Исторические изменения основы.

Морфология

Слово как словоформа и слово как лексема. Понятие морфологической парадигмы. Проблема частей речи как проблема классификации лексем и словоформ. Различные типы классификаций частей речи. Категория рода имени существительного. Современные тенденции в области категории рода.

Категория числа имени существительного. Единственное и множественное число в грамматике и единичность и множественность в объективной действительности.

Категория падежа существительного. Категория падежа существительных как выражение субъектно-объектных и различных обстоятельственных значений. Типы склонения имен существительных.

Имя прилагательное. Различные типы их классификации. Отличительные признаки качественных, относительных и притяжательных прилагательных.

Имя числительное. Разряды числительных.

Местоимение как часть речи. Характер референции местоимений.

Наречие. Образование наречий. Разряды наречий.

Глагол. Объем глагольной лексики. Основы глагола.

Грамматическая категория и функционально-семантическая категория глагола. Их соотношение. Категория лица глагола и персональность. Переходы. Замены. Переносное употребление форм лица. Категория наклонения и модальность. Наклонение и время. Переходы в системе наклонений. Категория времени и темпоральность. Замена в системе форм времени. Время и вид.

Категория вида и аспектуальность. Понимание вида на различных этапах развития учения о виде. Способы действия. Их связь с видом. Конкуренция видовых значений. Нейтрализация видового противопоставления.

Категория залога и залоговость. Две системы (3-х залоговая и 2-х залоговая) категории залога. Причастие. Деепричастие.

Предлоги. Основные типы отношений, выражаемых предлогами.

Связь предлогов со знаменательными словами по происхождению.

Союзы. Типы союзов по значению и структуре. Функции союзов.

Частицы. Типы частиц по происхождению. Функции частиц.

Междометия. Междометия как часть речи и как слово. Междометия вторичного образования.

Синтаксис

Словосочетание как синтаксическая единица. Новые принципы классификации типов связи слов в словосочетании.

Предложение. Категория предикативности. Принципы описания формальной организации предложения в современной лингвистике. Краткий обзор традиционной теории членов предложения.

Парадигма предложения. Регулярные реализации структурных схем предложения. Односоставные предложения. Традиционная классификация. Новые подходы в описании односоставных предложений. Учение о детерминантах.

Смысловая организация простого предложения. Пропозиция. Способы выражения субъекта. Способы выражения семантических типов предиката. Типовое значение предложения. Модусно-диктумная организация смысловой структуры предложения.

Коммуникативная организация простого предложения.

Сложное предложение. Современные принципы описания сложносочиненных предложений.

Традиционное учение о сложноподчиненном предложении. Принципы классификации сложноподчиненных предложений в современной лингвистике. Бессоюзные сложные предложения.

Прагматический аспект синтаксиса русского языка. Синтаксис высказывания. Понятие об актуальном членении предложения.

Классификация предложений по коммуникативной целеустановке.

Порядок слов в современном русском языке. Его правила и функции. Текст и дискурс.

ЛИТЕРАТУРА

Введение в славяноведение

1. Кондрашов Н.А. Славянские языки. М., 1955.

2. Собинникова Б.И. Введение в славянскую филологию. Воронеж, 1979.
3. Супрун А.Е., Калюта А.М. Введение в славянскую филологию. Минск, 1981.
4. Хабургаев Г.А. Старославянский язык. М., 1986.

История русского языка

1. Борковский В.И., Кузнецов П.С. Историческая грамматика русского языка. М., изд-во АН СССР, 1963.
2. Горшкова К.В., Хабургаев Г.А. Историческая грамматика русского языка. М., 1981, 2 изд., М., 1996.
3. Дурново Н.Н. Введение в историю русского языка. М., 1969.
5. Иванов В.В. Историческая грамматика русского языка. М., 1983.
4. Историческая грамматика русского языка. Синтаксис. Простое предложение. Под ред. В.И.Борковского. М., «Наука», 1978.
5. Кузнецов П.С. Историческая грамматика русского языка. Морфология. М., изд-во МГУ, 1953.
6. Ломтев Т.П. Очерки по историческому синтаксису русского языка. М., 1956.
7. Марков В.М. Историческая грамматика русского языка. Именное склонение. М., 1974.
8. Ремнева М.Л. История русского литературного языка. М. Филологический факультет МГУ, изд-во «Филология», 1995.
9. Стеценко А.Н. Исторический синтаксис русского языка. М., 1972.

Лексикология

1. Апресян Ю.Д. Лексическая семантика: синонимические средства языка. М., 1974.
2. Виноградов В.В., Избранные труды, т. 3. Лексикология и лексикография, М., 1977.
3. Звегинцев В.А. Семасиология. М., 1957.
4. Караулов Ю.Н. Общая и русская идеография. М., 1976.
5. Кацнельсон С.Д. Содержание слова, значение и обозначение. М-Л, Наука, 1965.

6. Комлев Н.Г. Компоненты содержательной структуры слова, М., 1969.
7. Лайонз Дж. Введение в теоретическую лингвистику. М, 1978, с. 467-507.
8. Лингвистическая семантика. В: НЗЛ, вып. 10, М., 1981.
9. Молотков А.И. Основы фразеологии русского языка. Л., 1977.
10. Новиков Л.А. Семантика русского языка. М., 1982.
11. Принципы и методы семантических исследований. М., 1976.
12. Уфимцева А.А. Лексическое значение. М., 1986.
13. Фомина М.И. Современный русский язык. Лексикология. М., 1990.
14. Шанский Н.М. Лексикология современного русского языка. М., 1973.
15. Шмелев Д.Н. Проблемы семантического анализа лексики. М., 1973.
16. Языковая номинация. Виды наименований. М., 1977.

Фонетика

1. Аванесов П.И. Фонетика современного русского литературного языка, М., 1956.
2. Аванесов П.И. Русское литературное произношение. М., 1984. Изд. 6-е.
3. Бондарко Л.В., Вербицкая Л.А., Гордина М.В., Основы общей фонетики. – СПб., 1991.
4. Брызгунова Е.А. Звуки и интонация русской речи. Изд. 5 М., 1983.
5. Мартине А. Основы общей лингвистики // Новое в зарубежной лингвистике. Вып. 3.-М.,1963.
6. Матусевич М.И. Современный русский язык. Фонетика. М., 1976.
7. Панов М.В. Фонетика // Современный русский язык / Под ред. В.А.Белошапковой. Изд. 2-е.– М., 1989.
8. Реформатский А.А. Из истории отечественной фонологии: Очерк. Хрестоматия. – М., 1970.
9. Трубецкой А.С. Основы фонологии. – М., 1960.
10. Черемисина Н.В. – Ениколопова Н.В. Законы и правила русской интонации: Учебное пособие. – М., 1999.

Словообразование

1. Бодуэн де Куртене И.А. // Звегинцев В.А. История языкознания XIX – XX веков в очерках и извлечениях.
2. Виноградов В.В. Русский язык. Грамматическое учение о слове (разделы, посвященные словообразованию основных частей речи) М., 1972
3. Винокур Г.О. Заметки по русскому словообразованию. В: Избранные работы по русскому языку. М., 1959.
4. Земская Е.А. Современный русский язык. Словообразование. М., 1975
5. Кубрякова Е.С. Что такое словообразование. М., 1965.
6. Кубрякова Е.С. Типы языковых значений. Семантика производного слова. М., 1981.
7. Мельчук И.А. Курс общей морфологии. Т. I. М., 1997 (Словообразовательные значения), а также тт. II, 1998, и III, 2000 (разделы, посвященные словообразованию).
8. Немченко В. Н. Современный русский язык. Словообразование. М., 1984.
9. Русская грамматика. Под редакцией Шведовой Н.Ю., т. I , раздел “Словообразование”, М., изд. АН, 1980
10. Современный русский язык. Под редакцией Белошапковой В.А. (раздел “Словообразование”) М., 1981.
11. Тихонов А.Н. Словообразовательный словарь русского языка. М., 1985.
12. Улукханов И.С. Единицы словообразовательной системы русского языка и их реализация. М., 1996.

Морфология

1. Арутюнова Н.Д., Булыгина Т.В. Морфология. В кн.: Общее языкознание, т. 2. Внутренняя структура языка, М., 1972.
2. Бондарко А.В., Буланин Л.Л., Русский глагол. Л., 1967.
3. Булыгина Т.В. Проблемы теории морфологических моделей. М., 1977.
4. Виноградов В.В. Русский язык, М., 1972.

5. Зализняк А.А. Русское именное словоизменение. М., 1967.
6. Клобуков Е.В. Морфология // Русский язык / Под ред. Л.Л.Касаткина. М., 2001 (2004).
7. Кубрякова Е.С. Основы морфологического анализа. М., 1974.
8. Милославский И.Г. Морфологические категории современного русского языка. М., 1981.
9. Реформатский А.А. Морфология. В: Очерки по морфологии, фонологии и морфонологии. М., 1978.
10. Русская грамматика, т. I, раздел “Морфология”. Под редакцией Шведовой Н.Ю., М., 1981.
11. Современный русский язык. Под ред. Белошапковой В.А. (раздел “Морфология”), 1981.

Синтаксис

1. Арутюнова Н.Д. Предложение и его смысл. М., 1976.
2. Золотова Г.А. Коммуникативные аспекты русского синтаксиса, М., 1982.
3. Клобуков Е.М., Лекант П. Современный русский язык. Москва, “Дрофа”, 2000.
4. Ковтунова И.И. Современный русский язык. Порядок слов и актуальное членение предложения. М., “Просвещение”, 1976.
5. Маслова В.А. Современные направления в лингвистике. М., 2008.
6. Падучева Е. В. Высказывание и его соотнесенность с действительностью. М., 1985 (или 2002, 2004).
7. Русская грамматика в 2-х томах под ред. Н.Ю.Шведовой, М., 1980, т. 2.
8. Семантические типы предикатов. М., 1982.
9. Сизова И.А. Что такое синтаксис. М., “Наука”, 1966.
10. Сиротинина О.Б. Лекции по синтаксису русского языка. М., ВШ, 1980.
11. Современный русский язык. Под ред. Б.А.Белошапковой, М., 1981 (раздел “Синтаксис”).
12. Современный русский язык, М., 1979, т. II. ред. Д.Э.Розенталя.

Ժ.02.07 - ՌՈՄԱՆԱԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԼԵՁՈՒՆԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԼԵՁՈՒՆԵՐ (անգլերեն)

Անգլերենի զարգացման 3 փուլերը և դրանց սահմանազատման պատմական և լեզվական չափանիշները:

Հին անգլերենի հնչյունական համակարգի հիմնական առանձնահատկությունները և փոփոխությունները:

Հին անգլերենի շեշտված և անշեշտ վանկերի զարգացումը միջին և ժամանակակից անգլերենում:

Հին անգլերենի երկբարբառների մենաբարբառացումը և նոր երկբարբառների կազմավորումը միջին անգլերենում:

Հիմնական հնչյունական փոփոխությունները միջին և ժամանակակից անգլերենում /քանակական, որակական, ձայնավորների մեծ տեղաշարժ/:

Սկանդինավյան փոխառություններ: Միջին անգլերենի բառապաշարը:

Ֆրանսերեն փոխառությունները միջին և ժամանակակից անգլերենում:

Լոնդոնի բարբառի կարևորությունն ազգային լեզվի ձևավորման հարցում և գրական անգլերենի զարգացումը:

Ուժեղ բայերի համակարգը հին անգլերենում և զարգացումները ժամանակակից անգլերենում: Թույլ բայերի համակարգը հին անգլերենում և զարգացումները միջին և ժամանակակից անգլերենում:

Հին անգլերենի գոյականի սեռի և հոլովների կարգերը և դրանց կրած փոփոխությունները միջին և ժամանակակից անգլերենում:

Ժամանակակից անգլերենի հնչյունական կազմի առանձնահատկությունները: Ժամանակակից անգլերենի վանկակազմությունը և վանկատումը: Վանկը որպես հնչյունական և հնչույթաբանական միավոր:

Հատույթային և վերհատույթային հնչույթաբանություն: Ժամանակակից անգլերենի հնչերանգն ու նրա գործառույթները (քերականական, վերաբերմունքային):

Հնչույթի բնորոշումը (տարբերակիչ և ոչ տարբերակիչ հաստկանիշները):

Հնչյունական հակադրությունների չեզոքացումը (գերհնչույթ):

Ձևահնչյունաբանություն:

Հնչառճաբանություն: Հնչյունների արտահայտչական գործառույթը:

Առոգանության հարալեզվական բնութագիրը:

Ռիթմը և նրա տարրերը: Արձակ և բանաստեղծական ռիթմի տարբերությունները:

Անգլերենի բառակապակցությունների դասակարգման տեսություններն ու վերլուծության մեթոդները: Անգլերենի հոլովական համակարգի տեսությունները. խորքային հոլովների տեսությունը:

Բայական սեռի կարգը անգլերենում: Բայի ժամանակի և կերպի կարգերը անգլերենում: Ջեղչում և տարանջատում

(parcellation) շարահյուսական երևույթները անգլերենում:

Ժխտման տեսակները ժամանակակից անգլերենում:

Նախադասություն. ստորադասում և համադասում:

Նախադասության շարահյուսական վերլուծության մեթոդները:

Նախադասության առկայական տրոհում:

Պարզ նախադասության կառուցվածքը և ուսումնասիրության եղանակները՝ ա/ավանդական, բ/բաշխումային, գ/անմիջական բաղադրիչներով վերլուծության, դ/փոխակերպական:

Փոխակերպական քերականության հիմնադրույթները. փոխակերպական երկիմաստություն: Թեմա – ռեմա հարաբերակցությունը:

Տեքստի տեսությունները. Տեքստի քերականական կարգերը. Վերասույթային միասնություն:

Բառը որպես նշան և լեզվի հիմնական միավոր: Ձև և բովանդակություն:

Բառիմաստ: Բառիմաստի հիմնական բաղադրիչները ժամանակակից անգլերենում: Համատեքստային իմաստ և գործաբանական իմաստ:

Բազմիմաստության և համանունության խնդիրը ժամանակակից անգլերենում: Բառի ձևաբանական կառուցվածքը ժամանակակից անգլերենում: Ձևաբանական և բառակազմական վերլուծության հիմնական տարբերությունները:

Բառերի հարացուցային հարաբերությունները ժամանակակից անգլերենում: Հոմանշային, հականշային և վերանվանական հարաբերությունները ժամանակակից անգլերենի բառապաշարում:

Բառակազմությունը ժամանակակից անգլերենում: Բառակազմության հիմնական միջոցները: Կենսունակության խնդիրը:

Բառերի շարակարգային հարաբերությունները ժամանակակից անգլերենում: Արժույթայնություն /վալենտականություն/ և կապակցելիություն:

Փոփոխական և կայուն բառակապակցությունների տարանջատման սկզբունքները ժամանակակից անգլերենում: Դարձվածային միավորների դասակարգման սկզբունքները (տարբեր տեսություններ):

Բառապաշար: Բառապաշարի շերտերը և ոճական տարբերակումը /Նորաբանություններ, գիտաբառեր, փոխառություններ և այլն/

Բառի լեզվաբանական վերլուծության հիմնական մեթոդները (բաղադրական, փոխակերպական, անմիջական բաղադրիչների, համադրական, վիճակագրական և այլն):

Իմաստաբանություն և գործաբանական լեզվաբանություն: Իմաստաբանական վերլուծության ժամանակակից մեթոդներ: Ցուցայնություն և հարակցում: Իմաստ և նշանակություն: Անվանում և ցուցում:

«Ոճ» հասկացության տարբեր ընկալումները: Լեզվական ոճ: Ոճագիտության առարկան: Ոճագիտության և բանասիրական այլ գիտակարգերի հարաբերակցությունը: Լեզվաոճագիտություն և գրականագիտական ոճագիտություն:

Լեզվի գործառույթների տեսությունը, տարբեր մոտեցումներ: Գործառական ոճերի տարբերակումը: Գիտական ոճ. բնորոշ գծերը:

Հրապարակախոսական արձակի գործառական յուրահատկությունները:

Գործառական ոճերի դիալեկտիկական հարաբերակցությունը: Ոճերի գործառական դրսևորումների փոխներթափանցման հնարավորությունները: ESP-ն որպես գիտական հաղորդակցման միջոց: Ընդհանուր գիտական բառապաշարի կիրառության հասկացական ոլորտները:

Գեղարվեստական ոճ: Գործառական–հաղորդակցական մոտեցում գեղարվեստական տեքստի ընկալման և մեկնաբանման հարցին:

Լեզվական նորմ և շեղումներ նորմից:

Լեզվաոճական վերլուծության մեթոդի էությունն ու կիրառության ոլորտը:

Լեզվաբանաստեղծական վերլուծության մեթոդի էությունն ու կիրառության ոլորտը:

Բառի բազմաձայնությունը որպես լեզվաբանաստեղծական հնար: Բառի բազմաձայնությունը որպես թարգմանական խնդիր:

Ոճական հնարների համակարգը: Փոխաբերությունը և փոխանունությունը որպես լեզվապատկերման հիմնական միջոցներ:

Հերմենևտիկական որպես գեղարվեստական ստեղծագործության բանասիրական վերլուծության համապարփակ մոտեցում:

Բառիմաստի տեսակները: Բառիմաստը և առնչանակությունը լեզվի (inherent connotation) և խոսքի (adherent connotation) մակարդակներում:

Շարահյուսական ոճական հնարներ: /շրջուն շարադասություն (inversion), ժխտում, շաղկապների գործածություն և այլն/:

Ասույթի հնչյունային ձևավորման ոճական հնարները:

Թարգմանությունը որպես միջմշակութային հաղորդակցության առաջնային եղանակ: Թարգմանելիության և անթարգմանելիության խնդիրը ժամանակակից թարգմանաբանական տեսություններում:

Համարժեքության ապահովման խնդիրները թարգմանության մեջ:

Փոխակերպումները որպես համարժեք թարգմանության հասնելու միջոց:
Փոխանվանական և փոխաբերական տեղաշարժի սկզբունքների կիրառությունը որպես համարժեք թարգմանության ապահովման միջոց:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Akhmanova O.S. Phonology, Morphology. Mouton, The Hague, Paris, 1971.
2. Akhmanova O. S. (ed.), The Prosody of Speech. Moscow, 1973.
3. Akhmanova O. S. and Minayeva L. V. (eds), An Outline of English Phonetics. Moscow, 1973.
4. Akhmanova O. S. and Shishkina T. N. (eds), Registers and Rhythm. Moscow, 1975.
5. Akhmanova O. S. (ed.), Linguostylistics: Theory and Method. M., 1972.
6. Akhmanova O., Idzelis R. What is the English We Use? M., 1972.
7. Bayer L. English Word-Formation. Cambridge: Cambridge University Press, 1983.
8. Blokh M. Y. A Course in Theoretical English Grammar. M., 2000.
9. Borstein D. Transformational Grammar. An Introduction to Transformational Grammar. University Press of America, 1984.
10. Bradley H. History of English. New York, 1978.
11. Chomsky N. Syntactic Structures. the Hague, 1975.
12. Crystal D. Prosodic Systems and Intonation. Cambridge, 1969.
13. Crystal D. and Quirk R. Paralinguistic Features in English. Mouton, 1964.
14. Davidov M. V. and Yegorov G. G. English Phonology. Moscow, 1971.
15. Fillmore Ch. The Case for Case. Universals in Linguistic Theory. New York, 1968.
16. Fricke H., Muller R. Cognitive Poetics Meets Hermeneutics // <https://www.google.am/search?q=Herman+Fricke+%2C+Ralph+Muller+Cognitive+Poetics+Meets+Hermeneutics&oq=Herman+Fricke+%2C+Ralph+Muller+Cognitive+Poetics+Meets+Hermeneutics&aqs=chrome..69i57.89040j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

18. Galstyan A., Paronyan Sh. Highlights of History of English. Yerevan, 2008.
19. Galstyan A., Paronyan Sh. Introduction to Philology. Yerevan, 2007.
20. Gasparyan S. Metaphoric Displacement - A Reliable Guide in Literary Translation, Armenian Folia Anglistika. International Journal of English Studies. № 1(2), Yerevan, 2006.
21. Gasparyan S. Objectivity in Understanding Verbal Art // The Knowledge of Literature. Vol.V/ Ed. by Angela Locatelli. Bergamo University Press, 2006.
22. Gasparyan S., Knyazyan A. Academic English for Linguists. Yerevan, 2002.
23. Gimson A. C. An Introduction to the Pronunciation of English. London, 1980.
24. Ginzburg R. S., Khidekel S. S., Knyazeva G. Y., Sankin A. A. A Course in Modern English Lexicology. 2-nd. ed.. Moscow, 1979.
25. Halliday M. A. K. and Hasan R. Cohesion in English, London, 1976.
26. Huddleston R., Pullum G. K. The Cambridge Grammar of the English Language. Cambridge, Cambridge University Press, 2002.
27. Jones D. The Pronunciation of English. Cambridge, 1967.
28. Langacker R. W. The Paragraph as a Grammatical Unit. // Syntax and Semantics. Discourse and Syntax. № 12, Academia Press, 1979.
29. Langacker R. W. Concept, Image and Symbol. The Cognitive Basis of Grammar. Berlin – New York, Mouton de Gruyter, 1991.
30. Lyons J. Semantics, vol. I-II. London: Cambridge University Press, 1977.
31. Matthews P.H. Syntax. Cambridge University Press, 1981.
32. Mkhitarian Ye. On the Concept of Emphatic Rheme. // Armenian Folia Anglistikaa. International Journal of English Studies. № 1, Yerevan, 2005.
33. Mkhitarian Y. S., Chubaryan A. E. Theoretical English Grammar. Yerevan, YSU Press, 2013
34. Quirk R. The Use of English. M., 1964.
35. Roach P. English Phonetics and Phonology. Cambridge, 1986.
36. Swan M. Grammar. Oxford, Oxford University Press, 2006.
37. Veikhman G. A. A New Look at English Syntax. Moscow, Astrel, 2002.
38. Аракин В. Д. История английского языка. М., 1985.

39. Ахманова О. С., Александрова О. В. Практический курс английского языка. М., 1989.
40. Ахманова О. С. Минаева Л. В., Миндрул О. С. Филологическая Фонетика. М., 1986.
41. Будагов Р. А. Литературные языки и литературные стили. М., 1980.
42. Вейхман Г. А. Новое в грамматике современного английского языка. Москва, Астрель, 2002.
43. Виноградов В. В. Стилистика. Теория поэтической речи. Поэтика. М., 1963.
44. Гаспарян С. К. Лингвопоэтика образного сравнения. Ереван, 2008.
45. Гаспарян С. К. Фигура сравнения в функциональном освещении. Ереван, 2000.
46. Ерзинкян Е. Л. Деиксис слова: Семантика и прагматика. Е. ЕГУ, 2013.
47. Кобрин Н. А. Болдырев Н. Н., Худяков А. А. Теоретическая грамматика современного английского языка. Москва, Высшая школа, 2007.
48. Кунин А. В. Фразеология английского языка М., 2005.
49. Особенности языка научной литературы. М., 1965.
50. Смирницкий А.И. Лексикология английского языка. М., МГУ, 1998.
51. Степанова М. Д. Методы синхронного анализа лексики. М., 1962
52. Тер - Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация. М., МГУ. 2004.
53. Тер - Минасова С. Г. Словосочетание в научно-лингвистическом и дидактическом аспектах. М., Едиториал УРСС, 2004.
54. Уфимцева А. А. Типы словесных знаков. М., Наука 1974.
55. Уфимцева А. А. Лексическое значение: Принципы семиологического описания лексики. М., УРСС, 2002.
56. Чаковская М.С. Взаимодействие стилей научной и художественной литературы. М., 1990.
57. Գասպարյան Ս. Ք. Գեղարվեստական գրականության ուսումնասիրման մի քանի մեթոդաբանական հարցեր, Բանբեր Երևանի համալսարանի, Հասարակական գիտություններ, № 3, Երևան, 1985:
58. Գասպարյան Ս. Ք. Լեզվական միավորների հարաբերակցության խնդիրը թարգմանանության մեջ // Օտար լեզուները Հայաստանում, № 1, Երևան, 2008:

59. Գասպարյան Ս. Ք., Գալստյան Ք. Վ. Թարգմանության ժամանակակից հարցեր // Աստղիկ, № 5-6, Երևան, 1997, էջ 192-202:
60. Գասպարյան Ս. Ք., Մուրադյան Գ. Հ., Գասպարյան Ն, Հ. Գործառական ռեզպիտություն (անգլերենի գործառության արդիական հարցեր), Երևան, ԵՊՀ, 2011:
61. Գիրունյան Գ. Ս. Անգլերենի բառագիտության հիմունքներ, Ե., 2009.

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԼԵՁՈՒՆԵՐ (գերմաներեն)

Հնդեվրոպական լեզվաընտանիքի գերմանական ճյուղի լեզուները: Գերմանական լեզուների ծագումնաբանական առանձնահատկությունները: Ընդհանուր գերմանական լեզվավիճակը, նրա բնութագրական գծերը: Գերմաներենի զարգացման փուլերը՝ հին բարձր գերմաներեն, միջին բարձր գերմաներեն և նոր բարձր գերմաներեն: Առաջին բաղաձայնական տեղաշարժի դերը հին բարձր գերմաներենի ձևավորման գործընթացում: Վեոների օրենքի էությունը և նրա գործողության յուրահատկությունները: Հին բարձր գերմաներենի ձայնավորական համակարգը, նրա ձևավորման հանգամանքները: Ձայնդարձի իրացման յուրահատկությունները հին գերմաներենի բայական համակարգում: Հոլովական հարացույցի ձևավորման յուրահատկությունները վաղ գերմաներենի շրջանում: Բաղաձայնների 2-րդ տեղաշարժի էությունը, դրա դրսևորման տարածքային յուրահատկությունները: Միջին բարձր գերմաներենի հնչյունական և ձևաբանական համակարգերի բնութագրական գծերը: Երկրորդական վանկերի թուլացման, երկբարբառների և մենաբարբառների առաջացումը: Հոլովական համակարգի համաբանական զարգացումը, նոր հոլովական ձևերը: Միջին գերմաներենի շարահյուսական առանձնահատկությունները: Նոր բարձր գերմաներեն, Մ. Լյութերի դերը նոր գերմաներենի ձևավորման գործում: Անվանական համակարգում քերականական կարգերի ամբողջացումը և դրանց արտահայտության միջոցների կատարելագործումը: Նախադասության կառուցվածքի փոփոխություններ: Գերմա-

ներենի պատմական զարգացման միտումները, դրանց սահմանման սկզբունքները:

Արդի գերմաներենի արտասանական, հնչյունաբանական և հնչույթաբանական յուրահատկությունները: Արտասանական բազա, նրա կազմախոսական հիմքերն ու ձևավորման պայմանները: Գերմաներենի ծայնավորների հնչյունաբանական և հնչույթաբանական հատկանիշները: Բաղաձայնական համակարգը և նրա կազմախոսական յուրահատկությունները: Արտասանական դադար, հնչերանգ, շեշտ և հատույթավորում: Գերմաներենի բառային շեշտը, նրա տեսակներն ու իրացման պայմանները: Գերմաներենի բառային շեշտը, նրա տեսակներն ու իրացման պայմանները: Գերմաներենի նախադասության հնչերանգային յուրահատկությունները: Արտասանական միավորների հատույթավորումը բառային ու շարահյուսական մակարդակներում:

Բառ, նրա կառուցվածքային և իմաստաբանական յուրահատկությունները: Խոսքի մասեր, դրանց դասակարգման սկզբունքները գերմանագիտության մեջ: Բառերի կարգային և մասնակի իմաստները: Գերմաներենի բառակազմական կաղապարներն ու դրանց տեսակները: Արդյունքայնությունը գերմաներենի բառակազմության մեջ, ձևափոխական հնարավորություններ:

Բայերի իմաստաբանական և կառուցվածքային դասակարգումները, գերմաներենի բայական համակարգի գործառական յուրահատկությունները և դրանց դրսևորման պայմանները: Անվանական և բայական քերականական կարգեր, դրանց արտահայտության միջոցները գերմաներենում: Բայի եղանակի, ժամանակի և կերպի կարգերը, դրանց յուրահատկությունները գերմաներենում: Արժույթայնություն և խնդրառություն: Նախադասության կառուցվածքը գերմաներենում: Շարադասական դաշտերի էությունը, նրանց տեսակներն ու արտահայտման ձևերը: Նախադասության տեղեկության կառուցվածքը (թեմա, ռեմա և այլն):

Գերմաներենի բառապաշարի հարստացման հիմնական միջոցները: Բառերի բազմիմաստությունն ու մեկիմաստությունը: Բառի բնիմաստ և ներքին ձև: Բնիմաստի մթազնման պատճառները: Փոփոխություններ՝ դրանց տեսակները, բառապատ-ճենումներ և կիսապատճենումներ: Հոմանիշների, համանունների և հարանունների տարբերակման սկզբունքները, դրանց տեսակները: Դարձվածքներ և հատկաբանություններ, նրանց յուրահատկությունները գերմաներենում: Դարձվածքների իմաստային և կառուցվածքային դասակարգումները: Խոսքիմաստային փոխանցումներ և դրանց իրացման հնարավորությունները գերմաներենում: Լեզվաբանական ոճագիտություն և ոճաբանական վիճակագրություն: Գերմաներենի ոճաբանության խնդիրները, ուսումնասիրության մեթոդներն ու ուղղությունները: Ոճաբանություն և հարակից գիտակարգեր: Կառուցվածքային և սերունդային ոճաբանություն: Մակրոոճաբանություն և միկրոոճաբանություն: Ոճական արտա-հայտչամիջոցներն ու հնարները արդի գերմաներենում: Գերմաներենի գործառական ոճերը: Բառային ոճական ձևեր, նրանց իրացումը խոսքում: Տեքստի ոճական ձևավորման վերլուծություն, քերականական ոճական միջոցները գերմաներենում: Լեզուների բազմազանությունը և նմանությունները: Տիպաբանական լեզվաբանություն, նրա խնդիրները: Ձևաբանական տիպաբանություն, անջատական, կցական և թեքական լեզուներ: Գերմաներենի ձևաբանական տիպը: Ապաժամանակյա և տարաժամանակյա տիպաբանական ուսումնասիրությունների բնութագրական գծերը: Լեզվական տիպերի սահմանման ընդհանրույթների սկզբունքը (Ջ. Գրինբերգ), գերմաներենին բնորոշ բացարձակ ընդհանրույթները՝ հնչյունաբանության, ձևաբանության և շարահյուսության ոլորտներում: Գերմաներենի և հայերենի տիպաբանական յուրահատկությունները՝ ըստ զուգահրակական ուսումնասիրությունների: Գերմաներենի շարահյուսության տիպաբանություն: Շա-

րահյուսական կաղապարները և դրանց փոփոխությունների միտումները գերմաներենում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Stedje, Astrid, *Deutsche Sprache gestern und heute*, 4. Auflage, Wilhelm Fink Verlag GmbH&Co. München, 1989
2. Deutsche Sprache, *Kleine Enzyklopädie Deutsche Sprache*. Hgg. V. Wolfgang Fleischer u. a., Leipzig, 1983
3. Eggers, Hans: *Deutsche Sprachgeschichte*. 2. Aufl. Reinbek, 1986
4. Polenz, Peter: *Geschichte der deutschen Sprache*. 9., überarb. Aufl. Berlin/New York, 1978
5. HSK Sprachgeschichte: *Sprachgeschichte. Ein Handbuch zur Geschichte der deutschen Sprache und ihrer Erforschung*. Berlin/New York, 1984-85
6. Schildt Joachim: *Abriß der Geschichte der deutschen Sprache. Zum Verhältnis von Gesellschafts- und Sprachgeschichte*. 3., überbearb. Aufl., Berlin, 1984
7. Lewandowski, Theodor: *Linguistisches Wörterbuch*. Bd. 1-3. 4. Aufl., Heidelberg, 1984
8. Առաքելյան Սուսաննա. *Գերմաներենի հնչույթային համակարգի տիպարանական առանձնահատկությունները*, Մակմիլան-Արմենիա, 2006
9. Kohler, J. Klaus: *Einführung in die Phonetik des Deutschen*. 2. Aufl. Erich Schmidt Verlag, Berlin 1977
10. Jespersen, O., *Phonetische Grundfragen*. Leipzig/Berlin 1904
11. Jespersen, O., *Elementarbuch der Phonetik*. Leipzig/Berlin 1912
12. Jespersen, O., *Lehrbuch der Phonetik*. Leipzig/Berlin 2. Aufl. 1913
13. Kufner, H. L. *Kontrastive Phonologie Deutsche-Englisch*. Stuttgart 1971
14. Martens, C. & P. Martens, *Phonetik der deutschen Sprache*, München 2. Aufl. 1965
15. Meinhold, G. & E. Stock, *Phonologie der deutschen Gegenwartssprache*. Leipzig 2. Aufl. 1982
16. Sievers, E., *Grundzüge der Phonetik*. Leipzig 3. Aufl. 1885
17. Stock, E. & C. Zacharias, *Deutsche Satzintonation*. Leipzig 1971

18. Trubezkoy, N. S., *Grundzüge der Phonologie*. Göttingen 2. Aufl. 1958
19. Gabrieljan, J. *Theoretische Grammatik des Deutschen*, Verlag der Universität Jerewan, Jerewan 2013
20. Bergenholtz, Henning/Schaeder, Burkhard: *Die Wortarten des Deutschen*. Stuttgart: Kohlhammer (1977)
21. Bußmann, Hadumod: *Lexikon der Sprachwissenschaft*. Stuttgart (2003)
22. Dürscheid, Christa: *Syntax. Grundlagen und Theorien. Opladen*: Westdeutscher Verlag, 2000
23. Eisenberg, Peter: *Grundriss der deutschen Grammatik*. Bd. 14: Das Wort Stuttgart: Metzler 1998
24. Eisenberg, Peter: *Grundriss der deutschen Grammatik*. Bd. 2: Der Satz. Stuttgart: Metzler 1999/2001
25. Engel, Ulrich: *Syntax der deutschen Gegenwartssprache*. Berlin u. a.: Schmidt 1977
26. Engel, Ulrich: *Deutsche Grammatik*. Heidelberg: Groos 1990
27. Eroms, Hans-Werner: *Syntax der deutschen Sprache*. Berlin: de Gruyter 2000
28. Helbig, Gerhard: *Deutsche Grammatik. Grundfragen und Abriss*. München 1992
29. Helbig, Gerhard/Buscha, Joachim: *Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht*. Leipzig 2001
30. Hornberger, Dietrich: *Wörterbuch zur Sprachwissenschaft*. Stuttgart. Reclam 2000
31. Sowinski, Bernhard: *Stilistik*. 2. Aufl. J. B. Metzlersche Verlagsbuchhandlung und Carl Ernst Poeschel Verlag GmbH Stuttgart 1999
32. Althaus, H. P./Henne. H./Wiegand, H. E. (Hg.): *Lexikon der germanistischen Linguistik*. Tübingen 1990
33. Erzgräber, W./Gauger, H. M. (Hg.): *Stilfragen*. Tübingen 1992
34. Hinnenkamp, V. u. M. Seltig (Hg.): *Stil u. Stilisierung*. Tübingen 1989
35. Klein, W. (Hg.): *Methoden der Textanalyse*. Heidelberg 1977
36. Kopperschmidt, J. (Hg.): *Rhetorik*. Bd. 1: Rhetorik als Texttheorie. Bd. 2.: *Wirkungsgeschichte der Rhetorik*. Darmstadt 1990/91
37. Neuland, E./Bleckwenn, H. (Hg.): *Stil-Stilistik-Stilisierung. Linguistische, literaturwissenschaftliche und didaktische Beiträge zur Stilforschung*. Frankfurt/M. 1991

38. Sandig, B. (Hg.): *Stilistik Bd. 1: Probleme der Stilistik*. Bd. 2: *Gesprächsstile*. Hildesheim 1983
39. Sebeok, T. (ed.): *Style in Language*. Cambridge/Mass./New York 1960
40. Spencer, J. (Hg.): *Linguistik und Stil*. Heidelberg 1972
41. Steinberg, W. (Hg.): *Funktion der Sprachgestaltung im literarischen Text*. Kongr. U. Tagesberichte. Halle/S. 1981
42. ԳարրիելյանՅու. Մ., *Գերմաներենլեզվիսրիպարանություն*, ԵՊՀ.-Եր.: Երևանի համալս. Հրատ., 2006
43. Admoni W. G., *Der deutsche Sprachbau*, München, 1982
44. Bach, E., *Universals in Linguistic Typology*, London, 1968
45. Boretzky N., *Sprachwandel und seine Prinzipien*, Bochum, 1991
46. Croft W., *Typology and Universals*, Cambridge, 1990
47. Dressler W., *Wege der Sprachtypologie*, “Sprache”, 13, 1995
48. Greenberg, J., *Language Universals*, The Hague, 1974
49. Haarmann H., *Grundzüge der Sprachtypologie*, Stuttgart, 1976
50. Hawkins Y., *A Comparative Typology of English and German*, London, 1986
51. Ramat P., *Linguistic Typology*, Berlin, 1987

ՌՈՄԱՆԱԿԱՆ ԼԵՋՈՒՆԵՐ (Ֆրանսերեն)

Ռոմանագիտության հիմնախնդիրները:

Ժամանակակից ռոմանական լեզուներն ու նրանց դասակարգումը:

Ֆրանսերենի զարգացման շրջաբաժանումների բնութագիրը:

Հնչյունական համակարգի զարգացման ուղիները հին և միջին ֆրանսերենում: Ձևաբանական համակարգի զարգացման ուղիները հին և միջին ֆրանսերենում: Շարահյուսական համակարգի զարգացման ուղիները հին և միջին ֆրանսերենում:

Բառապաշարի զարգացման ուղիները հին և միջին ֆրանսերենում:

Խոսքի մասերի դասակարգումը և փոխակերպման միջոցները ժամանակակից ֆրանսերենում:

Գոյական անվան ընդհանուր բնութագիրը, բառաքերականական ենթադասերը, սեռի և թվի կարգերի արտահայտությունը, որոշակիության կարգը և նրա արտահայտության միջոցները ժամանակակից ֆրանսերենում:

Դետերմինատիվների ընդհանուր բնութագիրը, իմաստային դասակարգումը, բաշխական առանձնահատկությունները:

Առկայացման հասկացությունը: Հոդը որպես գոյականների առկայացման և որոշակիության/ անորոշության կարգի արտահայտության հիմնական միջոց: Փոխարկման երևույթը: Ամենատարածված փոխարկիչների՝ դերանունների ընդհանուր բնութագիրը, դերանուններին բնորոշ հիմնական տարբերակիչ հատկանիշները, բառաքերականական ենթախմբերը ժամանակակից ֆրանսերենում:

Բայերի ընդհանուր բնութագիրը և բառաքերականական ենթադասերը, շարահյուսական զուգորդելիության հնարավորությունները, դիմավոր ձևերին բնորոշ քերականական կարգերը և նրանց համեմատական բնութագիրը:

Եղանակի բայական կարգը: Պայմանական, ըղձական եղանակների խնդիրը, կերպաժամանակային ձևերի իմաստոյթային վերլուծությունը, բայասեռի կարգը և նրա արտահայտության միջոցները ժամանակակից ֆրանսերենում:

Ֆրանսերենի բառապաշարի հարստացման համադրական միջոցները:

Ֆրանսերենի բառապաշարի հարստացման վերլուծական միջոցները:

Հնչույթը որպես լեզվի արտահայտության պլանի նվազագույն միավոր:

Հնչույթը և նրա տարբերակները: Հնչույթի սահմանումը տարբեր լեզվաբանների կողմից (Սոսյուր, Տրուբեցկոյ, Շերբա):

Ֆրանսերենի ձայնավորների բնութագրումը ձևաբանական *phonétique*, բնախոսական (*physiologique*), հնչութաբանական (*phonématique*) չափանիշներով: Փոխազդեցական հնչունափոխություն՝ առաջընթաց և ետընթաց առնմանում (*assimilation*), առաջընթաց և ետընթաց տար-

նմանում (accomodation), համաբանություն (dissimilation): Հնչյունափոխություն: Տարաժամանակյա հնչյունափոխություն:

Գոյականների քերականական կարգերը և նրանց բառիմաստային ու քերականական արժեքների փոխկապակցվածության դրսևորումը ֆրասերենում և հայերենում:

Դերանունների հարացուցային և շարակարգային առանձնահատկությունները ֆրանսերենում և հայերենում:

Բայական ժամանակի կարգը ֆրանսերենում և հայերենում: Ընդհանուր տարբերակիչ հատկանիշներ ունեցող ժամանակաձևերի գործառական առանձնահատկությունները երկու լեզուներում:

Պայմանական և ըղձական եղանակները և նրանց տարբեր դրսևորումները ֆրանսերենում և հայերենում:

Շարահյուսական հարաբերությունների արտահայտության միջոցները ֆրանսերենում և հայերենում: Խոսքի մասերի փոխանցման օրինաչափությունները ֆրանսերենում և հայերենում:

Բառի պայմանականությունն և պատճառաբանվածությունը ֆրանսերենում և հայերենում, համատեքստի դերը երկու լեզուներում:

Քերականական ձևերի և բառային արժեքի փոխկապակցվածության աստիճանը ֆրանսերենում և հայերենում: Խոսքային ակտի տեսությունը՝ Օստին, Սերլ, Դյուկրո:

Խոսողական փոխադարձությունների (trope illocutoire), գործաբանական արժեքների (valeurs pragmatiques) հասկացությունները: Անուղղակի խոսքային ակտերը և նրանց դասակարգումը:

Խոսքային փոխներգործության տեսությունը Կերբրա-Օրեկիոնիի աշխատություններում: Խոսքային փոխներգործության տիպաբանությունը:

Լեզվական հաղորդակցությունը և նրա բաղադրիչները ըստ Ռոման Յակոբսոնի հաղորդակցության տեսության:

Հոետորական բանադարձումեր՝ ֆիզիւրներ, և դարձույթներ՝ տրոպներ:

Փաստարկների միջոցով համոզելու սկզբունքները: Փաստարկների տեսակները և նրանց դասակարգումը՝ դեդուկտիվ (եզրակացնող) և ինդուկտիվ (արտածական): Կանխադրույթ և ներակայում (présuppositions et implicatures):

Տեքստի վերլուծություն՝ խոսակցական և պայմանական ներակայումներ (implications conventionnelles et conversationnelles): Տեքստի խոսույթային եղանակայնությունը :

Ֆ. դը Սոսյուրի ուսմունքի ստեղծման պատմական պայմանները: Սոսուրյան երկատումները, նրանց դերը 20-րդ դարի լեզվաբանության զարգացման գործում: Սոսուրյան լեզու/ խոսք երկատումը և առկայացման հասկացության զարգացումը ֆրանսիական լեզվաբանության մեջ:

Շ Բալլիի “Linguistique générale et linguistique française” աշխատության կառուցվածքը և նրանում արծարծված հիմնախնդիրները: Նախադասության առկայացման մեկնաբանությունը Շ. Բալլիի կողմից (modus/dictum, thème /propos):

Առկայացման եռաստիճան համակարգը, ժամանակի և եղանակի կարգերը, բայական կարգի մեկնաբանությունը Գ. Գիյոմի ուսմունքում:

Լ. Տենիերի “Eléments de syntaxe structurale” աշխատությունը, նրա նորարարական գաղափարները: Խոսքի մասերի դասակարգումը, նախադասության բայակենտրոն կառուցվածքի գրաֆիկական պատկերումը Լ. Տենիերի ուսմունքում:

Ֆրանսերենի ուսումնասիրության մեջ անվանաբանական (Ֆ. Բրյունոյի „La pensée et la langue” աշխատության մեջ) և իմաստաբանական (ժ. Դամուրետի և Էդ. Պիշոնի “Des mots à la pensée” աշխատության մեջ) սկզբունքների կիրառությունը:

Կառուցվածքաբանության ազդեցությունը և սկզբունքները: Կառուցվածքաբանական դպրոցները:

Բաշխական մեթոդի կիրառությունը Ժ. Դյուբուայի “Grammaire structurale du français” աշխատության մեջ:

Սերող-փոխակերպական քերականության ներկայացուցիչները Ֆրանսիայում: Իմաստաբանության ժամանակակից ուղղություններն ու հիմնարկությունները:

Գործառական ոճագիտություն: Գործառական ոճեր: Ժամանակակից ֆրանսերենի գործառական ոճերը, նրանց ընդհանուր բնութագիրը:

Խոսույթային լեզվաբանական տեսությունները (polyphonie énonciative):

Ասույթի և ասության (énonciation, énoncé) հասկացությունները ըստ Էմիլ Բենվենիստի: Խոսույթային բազմաձայնություն (polyphonie énonciative)

ըստ Օսվալդ Դյուկրոյի:

Ասույթային լեզվաբանական տեսությունները (linguistiques discursives):

Ասույթի վերլուծություն (Analyse du discours):

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Adam J.-M., *Le récit*, P.U.F, 1984, 3^o éd. 1991.
2. Adam J.-M., *Le texte narratif*, Nathan, 1985.
3. Adam J.-M., et Petitjean A., *Le texte descriptif*, Nathan 1989.
4. Anscombre J.-C. Et Ducrot O., *L'argumentation dans la langue*, Bruxelles, Pierre Mardaga, 1983.
5. Austin J. L., *Quand dire, c'est faire*, Seuil, 1970
6. Bally Ch. *Le langage et la vie*. P., 1926.
7. Bally Ch. *Linguistique générale et linguistique française*, PUF 1944
8. Bastier F. *Sémantique interprétative*. Paris, 1987.
9. Barlézian A., *Précis de lexicologie du français moderne*, “Mughnie”, Yerevan, 2011.
10. Baylon C, Fabre P., *La sémantique*, Nathan, 1978.
11. Benveniste E., *Problèmes de linguistique générale*, Gallimard, tome 1: 1966; tome 2: 1974.
12. Berrandonner A., *Éléments de pragmatique linguistique*, Minuit, 1981.
13. Bruno T. F. *La pensée et la langue*. 3e éd. P., 1936.

14. Courtés J., *Analyse sémantique du discours : de l'énoncé à l'énonciation*, Hachette, 1991.
15. Damourette J., Pichon Ed., *Des mots à la pensée, 1911-1940*, tome 7, Arthey, Paris-9^e
16. Dubois J. *Grammaire structurale du Français: la phrase et les transformations*. Paris: Larousse, 1969. – 187 p.
17. Guiraud P., *La Grammaire*. P., PUF, 1961.
18. Greimas A. J., *Du sens*, Seuil, 1970.
19. Greimas A. J. et Landowski É., *Pragmatique et sémantique, Actes Sémiotiques –Documents*, 1983, n^o 50.
20. Guillaume G., *Temps et verbe: théorie des aspects, des modes et des temps*, H. Champion, 1929.
21. Hjelmslev L., *Essais linguistiques*, Minit, 1971.
22. Hjelmslev L., *Nouveaux essais*, P.U.F, 1985.
23. Jakobson R., *Essais de linguistique générale*, Minit, 1963.
24. Kerbrat –Orecchioni C., *L'énonciation de la subjectivité dans le langage*, Colin, 1980.
25. Lyons J., *Sémantique linguistique*, Larousse, 1980.
26. Maingueneau D., *Approche de l'énonciation en linguistique française*, Hachette, 1981.
27. Maingueneau D., *L'énonciation en linguistique française*, Hachette, 1991.
28. Martinet A., *Éléments de linguistique générale*, Colin, 1970.
29. Martinet A., *Syntaxe générale*, Colin, 1985.
30. Molinie G., *Éléments de stylistique française*, P.U.F, 1986.
31. Pottier B. *Analyse et description en linguistique*. Paris, 1987.
32. Référovskāia et vassiliéva – E. A. Référovskāia et A.K. Vassiliéva. *Essai de grammaire française. Cours théorique*. Изд. «Просвещение», 1964.
33. Saussure F. de, *Cours de linguistique générale*, Payot, (1972) 1985.
34. Sauvageot A. *Analyse du français parlé*. P., 1972.
35. Searle J., *Les actes de langage*, Hermann, 1972 (traduction).
36. Searle J., *Sens et expression*, Minit, 1982 (traduction).
37. Tesniere L. *Éléments de syntaxe structurale*. Paris, 1976.
38. Troubetzkoy N.S., *Principes de phonologie*, Klincksieck, 1976.
39. Wagner et pinchon R. L. *Grammaire du français classique et moderne*. P., Hachette, 1962.

40. Апресян Я. Д. Идеи и методы современной структурной лингвистики. М., 1966.
41. Атаян Э. Р. Предмет и основные понятия структурального синтаксиса. Ереван, 1968.
42. Атаян Э. Р. Язык и внеязыковая действительность. Ереван, 1987.
43. Блумфилд Л. Язык. М., 1968.
44. Вандриес Ж. Язык. М., 1937.
45. Гак В. Г., Сравнительная типология французского и русского языков . Л., «Просвещение», 1977.
46. Гордина М. В. Фонетика французского языка. Л., Изд-во ЛГУ, 1973.
47. Доза А. История французского языка, М., Изд-во иностр. лит., 1956.
48. Реферовская Е. А., Васильева А. К. Теоретическая грамматика французского языка, ч. 1 и 2. Л., «Просвещение», 1973.
49. Степанов Ю. С. Семиотика, М., «Наука», 1971.
50. Щерба Л. В. Фонетика французского языка. Изд. 7-е, «Высш. школа», 1963

ՌՈՄԱՆԱԿԱՆ ԼԵՋՈՒՆԵՐ (իտալերեն)

Ռոմանական լեզուների դասակարգման հիմնական խնդիրները:

Իտալերենի քերականական համակարգի ձևավորման և զարգացման առանձնահատկությունները: Ժողովրդական լատիներենից իտալերեն հնչյունական, ձևաբանական, շարահյուսական փոփոխությունները:

Իտալերեն լեզվով առաջին վկայությունները:

Դանթեն որպես ժողովրդախոսակցական իտալերենի առաջին տեսաբան: «Աստվածային կատակերգություն» ստեղծագործության լեզվի բազմազանությունն որպես այդ ժամանակաշրջանի լեզվական քարտեզ:

Լեոն Բատիստա Ալբերտիի՝ առաջին քերականություն ստեղծելու փորձը. լատիներենի և ժողովրդախոսակցական իտալերենի մրցակցությունը հումանիստական դարաշրջանում:

Բարբառային գրականության առաջացումը և բարբառների տոսկանացումը: «Իտալերեն լեզվի խնդրի» լուծման գործընթացում Ա. Մանձոնիի ներդրումը:

Բառարանագրության ոսկե ժամանակաշրջանը 19-րդ դարում:

Գրական և գիտական իտալերենը 20-րդ դարի առաջին կեսին: Լեզվական քաղաքականությունը Ֆաշիզմի ժամանակաշրջանում:

Հետպատերազմյան շրջանի իտալերենը: Նեո-իտալերենը՝ Պազոլինին և լեզվի խնդիրը: Գրական լեզվի զարգացման միտումները:

Իտալերեն լեզվի միասնականացումը: Լրատվական միջոցների՝ ռադիոյի և հեռուստատեսության ազդեցությունը միասնական իտալերենի ձևավորման և տարածման գործընթացում:

Իտալերենի բարբառային քարտեզը և բարբառների դասակարգումը ըստ խմբերի: Բարբառների դասակարգման որոշ խնդիրներ:

Իտալերենի հնչյունական համակարգի ընդհանուր բնութագիրը: Հնչյունների դասակարգման չափանիշներն ու սկզբունքները:

Հնչույթը որպես լեզվի արտահայտության պլանի նվազագույն միավոր:

Հնչույթը և նրա տարբերակները: Հնչույթի սահմանումը տարբեր լեզվաբանների կողմից: Հնչյուն և հնչույթ:

Հատույթային և վերհատույթային հնչույթաբանություն: Շեշտ և հնչերանգ:

Հնչերանգի հիմնական գործառույթները: Բառագիտության ուսումնասիրության առարկան, նրա խնդիրներն ու նպատակները:

Բառիմաստ, իմաստի տեսակները, բառի բովանդակային կառուցվածքը և նրա բաղկացուցիչ տարրերը: Բազմիմաստության, մենիմաստության և համանունության խնդիրները ժամանակակից իտալերենում:

Բառերի հարացուցային հարաբերություններ. հոմանիշության, հականիշության և վերանվանման հարաբերությունները ժամանակակից իտալերենում: Իմաստային-թեմատիկ խմբեր: Իմաստային դաշտերի տարբեր մեկնաբանություններ: Սեռանիշ և տեսականիշ բառեր:

Բառակազմության հիմնական միջոցները իտալերենում: Առավել կենսունակ բառակազմական կաղապարները:

Ժամանակակից իտալերենի բառապաշարի դասակարգման սկզբունքները: Բառապաշարի հիմնական շերտերը:

Իտալերենի բառապաշարի հարստացման միջոցները. փոխառություններ, օտարաբանություններ, նորաբանություններ, պատճենումներ:

Իտալերենի տարբերակներն ըստ աշխարհագրական բաժանման. Բարբառներ:

Իմաստափոխություն: Իմաստափոխության պատմական, հասարակական, հոգեբանական գործոնները: Իմաստափոխությունների տեսակները (իմաստի ընդլայնում, նեղացում, նորացում և այլն):

Դարձվածքի սահմանումը: Իտալերենի դարձվածքների կառուցվածքային քերականական և իմաստային առանձնահատկությունները:

Բառարանագրություն և բառարանագիտություն: Իտալերեն բառարանների կազմության և դասակարգման սկզբունքները:

Խոսքի մասերի դասակարգման հիմնական խնդիրները իտալերենում:

Գոյական անուն. խոսքիմասային առանձնահատկությունները, բառաքերականական ենթադասերը, քերականական կարգերը և նրանց արտահայտման միջոցները:

Բայի իմաստային, ձևաբանական – շարահյուսական առանձնահատկությունները: Բայի քերականական կարգերի ընդհանուր բնութագիրը:

Ոճաբանության ուսումնասիրության առարկան, նպատակը, հիմնական խնդիրները: Ոճ հասկացության տարբեր ընկալումները:

Ոճական հնարների համակարգը: Փոխաբերությունը և փոխանունությունը որպես լեզվի ոճապատկերային համակարգի հիմնական միջոցներ: Դարձույթների տեսակները, դրանց հիմնական ոճական գործառույթները:

Շարահյուսական ոճաբանություն: Բանադարձումների տեսակները, դրանց հիմնական ոճական գործառույթները:

Ոճագիտության հիմնական հասկացությունները (նորմա, հարանշանակություն, ոճական գործառույթ): Գործառական ոճի հասկացությունը. գործառական ոճերի դասակարգման խնդիրները իտալերենում:

Գիտական ոճի լեզվական տարբերակիչ հատկանիշները: Գիտական տերմինաբանություն:

Պաշտոնական ոճի էական տարբերակիչ հատկանիշները: Ենթաոճերը:

Պաշտոնական գրագրության առանձնահատկությունները իտալերենում:

Հրապարակախոսական ոճի էական տարբերակիչ հատկանիշները:

Լրագրային լեզվի զարգացման արդի միտումները իտալերենում:

Թարգմանություն և թարգմանաբանություն: Թարգմանաբանության պատմության համառոտ ակնարկ: Թարգմանաբանության արդի տեսությունները: Թարգմանության տեսակները: Թարգմանության հիմնական հնարները: Գեղարվեստական թարգմանությունը որպես ստեղծագործական գործընթաց:

Ազգային կոլորիտի պահպանման խնդիրները գեղարվեստական թարգմանության մեջ: Համարժեքության խնդիրը թարգմանաբանության մեջ: Արդի մեկնաբանությունները այդ հարցի շուրջ:

Առաձների, ասացվածքների և դարձվածքների թարգմանության հիմնական խնդիրները:

Հոգելեզվաբանությունը որպես գիտություն: Հոգելեզվաբանության ստեղծման և զարգացման պատմությունը: Հոգելեզվաբանության ուսումնասիրության առարկան, նպատակը և հիմնախնդիրները:

Հոգելեզվաբանության հիմնական բաժինները: Ռեֆլեքսիվ հոգելեզվաբանություն: Զարգացման հոգելեզվաբանություն: Էթնոհոգելեզվաբանություն: Օտար լեզվի յուրացման հոգելեզվաբանության արդի խնդիրները:

Երկլեզվության խնդրի տարբեր մեկնաբանությունները արդի հոգեբանականության մեջ: Իտալերենի և հայերենի զուգադրական քննության խնդիրները: Լեզուների տիպաբանական վերլուծություն /իտալերեն և հայերեն/: Թեքականությունը, կցականությունը և անջատականությունը իտալերենում և հայերենում:

Նույնաձևությունը (իզոմորֆիզմը) իտալերենում և հայերենում:

Լեզվական ընդհանրույթները իտալերենի և հայերենի լեզվական համակարգում: Շարահյուսական կառույցների զուգադրությունը իտալերենում և հայերենում:

Տեքստի մեկնողական արվեստի ակունքները, նրա ուսումնասիրության առարկան: Տեքստի մեկնաբանության հիմնական տեսական դրույթները:

Լեզու և տեքստ: Լեզուն որպես ճանաչողության և մեկնողական արվեստի միջոց: Տեքստի սահմանումը, տեքստի տեսակները:

Տեքստի կառուցվածքաիմաստային առանձնահատկությունները: Տեքստային բաղադրիչների և տեքստային կաղապարների քննություն:

Հերմենևտիկայի մեթոդաբանությունը գեղարվեստական տեքստի վերլուծման, հասկացման և մեկնաբանության մեջ:

Հերմենևտիկան որպես գեղարվեստական ստեղծագործության բանասիրական և իմացաբանական վերլուծություն:

«Մշակույթ» հասկացության տարաբնույթ սահմանումները:

Միջմշակութային հաղորդակցության կոգնիտիվ, գործաբանական և լեզվաբանական հայեցակերպերը: Օտարալեզու մշակույթի յուրացման հոգեբանական խնդիրները: Կոնֆլիկտը միջմշակութային հաղորդակցության մեջ: Մշակութային ինքնության և բազմամշակութայնության խնդիրները: Միջմշակութային հաղորդակցության տեսության հիմնական հասկացությունները:

Հայկական տարրը իտալական քաղաքակրթության համատեքստում:

Մխիթարյան միաբանությունը և նրա լեզվագիտական, պատմագրական, կրոնական, գրականագիտական, թարգմանաբանական, բառարանագրական, հրատարակչական ժառանգությունը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Adamo, G.; Della Valle, V. Le parole del lessico italiano. Roma: Carocci, 2010.
2. Agorni M.(a cura di). La traduzione. Teorie e metodologie a confronto. Milano: edizione LED, 2005.
3. Ambroso, S.; Stefancich, G. Parole, 10 percorsi nel lessico italiano. Roma: Bonacci, 2002.
4. Balboni, P.; Cipolla, F. Analisi del testo letterario. Roma: Bulzoni editore, 1988.
5. Balboni, P. E. La comunicazione interculturale. Venezia: Marsilio, 2014.
6. Ballesio, G. B. Fraseologia italiana, Volume 2. Stati Uniti: Nabu Press, 2012.
7. Basile, G., Casadei, F.; Lorenzetti, L.; Schirru, G.; Thornton, A. M. Linguistica generale. Roma: Carocci editore, 2011.
8. Benjamin, W. Il compito del traduttore, in ID., Angelus Novus. Saggi e frammenti, trad. it. di R., Solmi. Torino: Einuadi, 1976, pp.37-50.
9. Bianchi, V. Semantica. Dalle parole alle frasi. Roma: Carocci, 2012.
10. Bisutti, D. La poesia salva la vita. Milano: edizione Oscar Mondadori, 2006.
11. Buffoni, F. Traduttologia. La teoria della traduzione letteraria. Roma: Ist. Poligrafico dello Stato, 2005.
12. Buono Hodgart, L. Capire l'Italia e l'italiano. Lingua e cultura italiana oggi. Perugia: Guerra, 2004.
13. Camaioni, L. Psicologia dello sviluppo del linguaggio. Bologna: il Mulino, 2001.
14. Canepari, L. Manuale di pronuncia italiana. Bologna: Zanichelli Editore, 1992.
15. Casadei, F. Lessico e semantica. Roma: Carocci, 2008.
16. Colella, G. Che cosa è la stilistica. Roma: Carocci, 2010.
17. Costamagna, L. Pronunciare l'italiano. Perugia: Guerra Edizioni, 1996.

18. Dardano, M., Trifone, P. Grammatica italiana, con nozioni di linguistica. Bologna: edizione Zanichelli, 2002.
19. De Biasio, M., Garofalo, P. Mosaico Italia. Percorsi nella cultura e nella civiltà italiana. Roma: Edilingua, 2008.
20. De Mauro, T. La fabbrica delle Parole. Il lessico e problemi di lessicologia. Torino: UTET, 2012.
21. Eco, U. Dire quasi la stessa cosa. Milano: edizione Studi Bompiani, 2007.
22. Fogliato, S. M. C. Testa, Italiano: L'uso e la grammatica. Torino: Loescher, 2001.
23. Garavelli, B. M. Prima lezione di retorica. Roma-Bari: Laterza, 2011.
24. Giacomelli, R.; Minguzzi, E. La parola e la frase. Corso di semantica. Roma: Il Calamo, 2011.
25. Graffi, G.; Scalise, S. Le lingue e il linguaggio. Introduzione alla linguistica. Bologna: edizione il Mulino, 2003.
26. Grandi, N. Fondamenti di tipologia linguistica. Roma: Carocci, 2014.
27. Lepschy, G. Parole, parole, parole e altri saggi di linguistica. Bologna: il Mulino, 2007.
28. Magni, E. Linguistica storica. Bologna: Pàtron, 2014.
29. Marazzini, C. Breve storia della lingua italiana. Bologna: edizione il Mulino, 2004.
30. Marazzini, C. La lingua italiana. Profilo storico. Bologna: edizione il Mulino, 2002.
31. Marellò, C. Le parole dell'italiano. Lessico e Dizionari. Bologna: Zanichelli, 2000.
32. Marini, A. Elementi di psicolinguistica generale. Bologna: Springer Verlag, 2005.
33. Mengaldo, P. V. Prima lezione di stilistica. Roma-Bari: Laterza, 2008.
34. Migliorini, B. Storia della lingua italiana. Roma: edizione Bompiani, 2016.
35. Moretti, G. M. L'italiano come prima o seconda lingua, nelle sue varietà scritte e parlate. Perugia: Guerra, 2009.
36. Morini, M. La traduzione. Teorie, strumenti, pratiche. Milano: edizione Sironi, 2007.
37. Nergard, S.(a cura di). Teorie contemporanee della traduzione. Milano: edizione Bompiani, 2002.
38. Osimo, B. Propopedeutica della traduzione. Milano: edizione Hoepli, 2014.

39. Palermo, M. Linguistica italiana. Bologna: Mulino, 2015.
40. Peratoner, A. (a cura di). Dall'Ararat a San Lazzaro. Venezia: edizione Congregazione Armena Mechitarista, 2006.
41. Popovic, A. La scienza della traduzione. Milano: edizione Hoepli, 2010.
42. Sensini, M. La grammatica della lingua italiana. Milano: Mondadori, 1999.
43. Sensini, M. Le parole, La lingua e Il testo. Milano: Mondadori, 1995.
44. Seriani, L. Grammatica italiana. Italiano comune e lingua letteraria. Torino: Stampatre, 2010.
45. Serianni, L. Analisi e produzione del testo. Aprilia: Archimede Edizioni, 1993.
46. Stussi, A. Fondamenti di critica testuale. Bologna: edizione Mulino, 2002.
47. Tellini, G. Lezione di stilistica per stranieri. Firenze: Fiorentina, 2012.
48. Titone, R. La psicolinguistica ieri e oggi. Roma: LAS, 1993.
49. Toury, G. Descriptive Translation Studies and Beyond. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins, 1995.
50. Trifone, M. Affresco Italiano. Roma: Mondadori, 2007.
51. Uluhogian, G. Gli armeni. Bologna: edizione il Mulino, 2009.
52. Uluhogian, G.; Zekiyani, B.L.; Karapetian, V. Impronte di una civiltà. Ginevra-Milano: edizione Skira, 2011.
53. Zekiyani, B. L. Le colonie armenie del Medioevo in Italia e le relazioni culturali italo-armene. Venezia: Tipografia armena di S. Lazzaro, 1997.
54. Zekiyani, B. L.; Ferrari, A. Gli armeni e Venezia. Venezia: edizione Lettere ed Arti, 2004.
55. Առաքելյան Ռ. Հոգելեզվաբանություն, Երևան, Լուսակն, 2007:
56. Բաղդասարյան, Հ. Թարգմանաբանության ներածություն. Երևան, Ասողիկ հրատ., 2007:

ՌՈՄԱՆԱԿԱՆ ԼԵՋՈՒՆԵՐ (ԽԱԿԱՆԵՐԵՆ)

Ռոմանական լեզուների դասակարգումը, ընդհանրություններն ու տարբերությունները: Ստրատների (շերտերի) տեսությունը. ենթաշերտ, մակաշերտ, առշերտ:

Ժողովրդական լատիներենը որպես ռոմանական լեզուների հիմք: Խսպաներենի ծագումնաբանությունը:

Իսպաներենի զարգացման փուլերի ընդհանուր բնութագիրը:

Իբերյան թերակղզու ռոմանականացումը (romanización):

Գերմանական և արաբական փոխառություններն իսպաներենում:

Վերանվաճման (Reconquista) նշանակությունը, քաղաքական և լեզվական միավորների կազմավորումը: Հին իսպաներենի հնչյունական, ձևաբանական-շարահյուսական համակարգը, բառապաշարը:

Միջին իսպաներենի լեզվական առանձնահատկությունները, գրական ժառանգությունը: Միջին իսպաներենի անցումը դասական իսպաներենի:

Իսպաներենի Ոսկեդարը. ընդհանուր լեզվական փոփոխությունները:

Իսպաներենը XVIII-XIX դդ.: Թագավորական Ակադեմիայի ստեղծումը և նրա նորմավորող գործունեությունը: Ուղղագրական ռեֆորմները:

Արդի իսպաներենը, պատմական բարբառները, հարավային բարբառները: Ամերիկյան իսպաներենի հնչյունական, ձևաբանական-շարահյուսական և բառային առանձնահատկությունները:

Հնչյունաբանություն և հնչույթաբանություն: Հնչյունաբանության ուսումնասիրության առարկան: Արտասանական ապարատ՝ ակտիվ և պասիվ օրգաններ:

Հատույթային և վերհատույթային տարրեր: Հնչյուններ և հնչույթներ:

Հնչյունների և հնչույթների սահմանազատումը: Տրուբեցկոյի դասակարգումը: Հարացուցային և շարակարգային հարաբերություններ:

Իսպաներենի ծայնավորների և բաղաձայնների համակարգն ու դրանց դասակարգումն՝ ըստ արտաբերման դիրքի և տեղի: Առնմանումն ու դրա տեսակները: Տարնմանում:

Երկբարբառներ, եռաբարբառներ, հորանջ: Ձայնավորների և բաղաձայնների միաձուլված արտասանության առանձնահատկությունները:

Վանկը և դրա սահմանումն իսպաներենում:

Հնչերանգ: Հնչերանգի սահմանումը, տեսակներն ու գործառույթները:

Ձայնի տոն, դիթմ, դադար:

Բառագիտության ուսումնասիրության առարկան, նրա խնդիրները ու նպատակները: Բառի սահմանման խնդիրը իսպանագիտական աղբյուրներում: Բառի բովանդակային կառուցվածքը: Բառի իմաստային կառուցվածքի բաղադրիչները՝ անվանողական-նշանակողական և հարանշանակային իմաստ: Իմաստի տարբեր մեկնաբանությունների շուրջ:

Լեզվական միավորների արտահայտության և բովանդակության պլանների փոխհարաբերության խնդիրները (հոմանիշություն, հականիշություն, համանունություն, հարանունություն): Լեզվական միավորների ներքին համակարգային՝ շարակարգային և հարացուցային կապերը:

Իսպաներենի բառապաշարի հարստացման աղբյուրները:

Ժամանակակից իսպաներենի բառապաշարի դասակարգման սկզբունքները, բառապաշարի շերտերը:

Բառապաշարի սոցիալ-գործառական տարբերակման խնդիրները (ժարգոն, մասնագիտական ժարգոն, սոցիալական ժարգոն, արգո):

Իմաստային դաշտերի տարբեր մեկնաբանությունները արդի լեզվաբանության մեջ (Ս. Ուլման, Խիլի Գայա, Ֆ. Կառետեր, Տրիեր):

Կառուցվածքային իմաստաբանություն: Իմակ, իմաստոյթ, նրանց հասկացությունն ու սահմանումը: Սեռանիշ, տեսականիշ և տարբերակիչ իմակ: Բառային միավորի իմակային վերլուծություն:

Իմաստափոխության պատմական, հասարակական և հոգեբանական գործոնները: Իմաստափոխությունների տեսակները (փոխաբերություն, փոխանունություն, բառիմաստի ընդլայնում, նեղացում, բարելավում, վատթարացում):

Բառարանագրություն: Իսպաներեն բառարանների դասակարգման և կազմության հիմնական սկզբունքները:

Դարձվածքի սահմանման խնդիրը իսպանագիտական աղբյուրներում:

Դարձվածքի էական տարբերակիչ հատկանիշները և դասակարգման

խնդիրները: Դարձվածային տարբերակներ՝ բառային, ձևաբանական-
շարահյուսական և այլն:

Առաժի և ասացվածքի սահմանման խնդիրը իսպանագիտական աղբյուր-
ներում, դրանց տարբերակիչ հատկանիշները:

Խոսքի մասերի դասակարգման խնդիրներն իսպաներենում:

Գոյական անուն: Քերականական կարգերը, շարահյուսական գործա-
ռույթները:

Որոշակիչների (դետերմինատիվների) ընդհանուր բնութագիրը, դրանց
իմաստային դասակարգումը:

Առկայացման հասկացությունը: Հոդը որպես գոյականների առկայացման
հիմնական միջոց:

Բայի ընդհանուր բնութագիրը, իմաստային-քերականական խմբերը:
Քերականական կարգերի ընդհանուր բնութագիրը:

Փոխակերպական քերականության հիմնադրույթները:

Արդի ոճաբանության զարգացման հիմնական ուղղությունները: Իսպա-
նական ոճաբանական դպրոցը:

Ոճաբանության հիմնական հասկացությունները (հարանշանակություն,
նորմա, ոճական գործառույթ):

Դարձույթը որպես խոսքի պատկերավորման արտահայտչամիջոց: Դար-
ձույթների տեսակները և հիմնական ոճական գործառույթները:

Շարահյուսական ոճաբանություն: Իմաստային բանադարձումները (աս-
տիճանավորում, բառախաղ, հակադրություն, նրբաբանություն), դրանց
հիմնական ոճական գործառույթները:

Շարահյուսական բանադարձումների տեսակները, դրանց հիմնական
ոճական գործառույթները:

Գրաբանության, ուղղագրության և կետադրության ոճարտահայտչական
գործածության հնարավորություններն իսպաներենում:

Խոսքի հնչյունական կառուցվածքի ոճական հնարները:

Գործառական ոճի հասկացությունը: Գործառական ոճերի դասակարգման հիմնական սկզբունքները:

Գիտական ոճի էական տարբերակիչ հատկանիշները: Ձևաբանական-շարահյուսական և բառային մակարդակի բնութագիրը: Գիտական տերմինաբանություն:

Պաշտոնական ոճի լեզվական տարբերակիչ հատկանիշները: Պաշտոնական գրագրության առանձնահատկությունները իսպաներենում:

Հրապարակախոսական ոճի առանձնահատկությունները լեզվի տարբեր մակարդակներում, նրա ոճակազմիչ հիմնական հատկանիշները, ժանրերի բազմազանությունը:

Լեզվի գործառույթներն ըստ Կ.Բուլերի և Ռ.Յակոբսոնի հաղորդակցական կադապարների:

Լրագրային լեզվի զարգացման արդի միտումները իսպաներենում: Լրատվական ժանրի կառուցվածքային տիպերը:

Գեղարվեստական ոճի տարբեր մեկնաբանություններ (Յակոբսոն, Կառետեր, Դամասո Ալոնսո և այլք): Գեղագիտական գործառույթը որպես գեղարվեստական ստեղծագործության անքակտելի տարր:

Էլեկտրոնային տեքստերի լեզվական-կառուցվածքային առանձնահատկությունները իսպաներենում (páginas web, correo electrónico, SMS, chats, blogs, etc.):

Թարգմանաբանության ձևավորումը որպես անկախ լեզվաբանական գիտակարգ: Թարգմանության լեզվաբանական նախադրյալները:

Թարգմանությունը որպես միջլեզվական և միջմշակութային երկլեզվյան հաղորդակցական ակտ:

Համարժեքությունը որպես թարգմանության հիմնական հասկացություն:

Գիտատեխնիկական, հրապարակախոսական տեքստերի թարգմանության հիմնական սկզբունքները:

Գեղարվեստական տեքստերի թարգմանության հիմնական խնդիրները:
Պատկերավորությունը որպես թարգմանական կատեգորիա:

Իրակությունների (ռեալիա) տարբեր մեկնաբանությունները թարգմանաբանության մեջ, դրանց թարգմանության տարբեր հնարները: Թարգմանության հիմնական հնարները: Առաձների, ասացվածքների և դարձվածքների թարգմանության հիմնական խնդիրները:

Թարգմանաբանության արդի հանրամշակութային տեսությունները:

Հոգելեզվաբանության ուսումնասիրության առարկան, նպատակներն ու խնդիրները: Հոգելեզվաբանության կապը հարակից այլ գիտակարգերի հետ: Հոգեբանական և սոցիալական նախադրյալներն ու նախապայմաններն ու դրանց կարևոր ազդեցությունը խոսքաստեղծման խնդրում: Խոսքի հոգեբանական առանձնահատկությունները:

Էթնոհոգելեզվաբանություն: Ազգայինն ու համընդհանուրը հոգելեզվաբանության մեջ: Նշաններն ու ժեստերը հաղորդակցման մեջ: Լռության դերը հաղորդակցական գործընթացում:

Լեզվական գիտակցության հոգելեզվաբանական հայեցակերպը: Հիշողությունն ու ընկալումը որպես ազգամշակութային պայմանավորվածություն ունեցող առանձին հոգեկան գործընթացներ:

Գործաբանական լեզվաբանության ուսումնասիրության առարկան և արդի հիմնախնդիրները:

Հաղորդակցական գործաբանություն: Յուրայնական միջոցների կարևորությունը համատեքստում: Գործաբանական ժխտման հիմնախնդիրները: Խոսքային ակտերի հիմնական խմբերի նկարագրությունը:

Տիպաբանությունը որպես լեզվաբանության ճյուղ. ծագումը, մեթոդաբանությունը, նպատակները, ուսումնասիրության հիմնական սկզբունքները: Բայական համակարգի զուգադրման հիմնական սկզբունքները խսպաներենում և հայերենում:

Գոյականի քերականական կարգերի համեմատության սկզբունքները իմաստային և կառուցվածքային տեսանկյունից իսպաներենում և հայերենում:

Տեքստի ուսումնասիրության պատմություն: Տեքստի քննության սկզբունքները և հիմնահարցերը: Տեքստային կաղապարների քննության մեթոդաբանությունը: Տեքստերի դասակարգում: Տեքստի կառուցվածքային, իմաստաբանական վերլուծության մակարդակները և սկզբունքները:

Տեքստային կապերի տեսակները և դրանց վերլուծության սկզբունքները: Հերմենևտիկան որպես գեղարվեստական ստեղծագործության մեկնաբանության մեթոդաբանություն:

Լեզվաբանության և գրականագիտության փոխկապակցվածության դերը գեղարվեստական տեքստի ընկալման և մեկնաբանման տեսության մեջ:

Դիսկուրսի սահմանման խնդիրն արդի լեզվաբանության մեջ:

Փաստարկումը որպես քաղաքական դիսկուրսի տարատեսակ:

Արդի իսպանալեզու քաղաքական դիսկուրսում հաճախակի հանդիպող խոսքային հաղորդակցական հնարները (տիպականացում, տարակրկնություն, չափազանցում, շեշտադրում, ընդունելի փաստարկի կիրառում և այլն): Վան Դեյկի քաղաքական դիսկուրս-վերլուծությունը:

Արտալեզվական գործոնների դերը իսպանալեզու քաղաքական դիսկուրսում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Alarcos Llorach, E. Gramática de la lengua española. Madrid: ed. Espasa, 1994.
2. Álvarez, C. L. «Lenguaje de los políticos y medios de comunicación». *En* El idioma español en las agencias de prensa, Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1990, pp. 89-99.
3. Bagdasarián, H.; Méndez Santos, M. Manual Básico de Lexicología Española. Ereván: ed. Limush, 2011.

4. Baghdasarián, H.; Méndez Santos, M. Español académico para lingüistas. Ereván: ed. Limush, 2009.
5. Carreter, L.; Calderón, C. Cómo se comenta un texto literario. Madrid: Cátedra, 2006.
6. Carreter, F.L. Lengua española. Madrid: ed. Grupo ANAYA, 1995.
7. Cascón Martín, E. Lengua española y comentario de texto. Madrid: Edinumen, 2000.
8. Colodro, M. El silencio en la palabra: Aproximación a lo innombrable. Buenos Aires, 2004.
9. Coseriu, E. Teoría del lenguaje y lingüística general. Madrid: ed. Gredos, 1982.
10. Fernández Lagunilla, M. La lengua en la comunicación política 1: el discurso del poder. Madrid: Arco libros, 1999.
11. Fernández Lagunilla, M. La lengua en la comunicación política 1: la palabra del poder. Madrid: Arco Libros, 1999.
12. Galván Moreno, L. «El concepto de aplicación en la hermenéutica literaria». *En* Signa. Revista de la Asociación Española de Semiótica, núm. 13, 2004. <http://www.cervantesvirtual.com/nd/ark:/59851/bmc8s516>
13. García López, R. Cuestiones de traducción (hacia una teoría particular de textos literarios). Granada: Ed. Comares, 2000.
14. Garrido Domínguez, A. «El texto literario a la luz de la hermenéutica». *En* Signa. Revista de la Asociación Española de Semiótica, núm. 13, 2004. <http://www.cervantesvirtual.com/nd/ark:/59851/bmc51495>
15. Giménez, G. «Análisis del discurso político-jurídico». *En* Poder, Estado Y Discurso. Perspectivas Sociológicas Y Semiológicas Del Discurso Político-Jurídico, UNAM. México, 1981, cap. V, págs. 123-151.
16. González Ruiz, R. «Una cala en el lenguaje político español: análisis lingüístico de un discurso parlamentario». *En* CAUCE, Revista Internacional de Filología y su Didáctica, n° 31, 2008, pp. 141-160.
17. Hurtado Albir, A. Traducción y traductología: Introducción a la traductología. Madrid: Cátedra, 2001.
18. La Real Academia Española y la Asociación de Academias de la Lengua Española, Manual de la Nueva gramática de la lengua, RAE, Madrid: ed. Espasa, 2010.
19. Lapesa, R. Historia de la lengua española. Madrid: Gredos, S. A, 2008.

20. Lengua española. C.O.U. (coordinado por A.López García). Madrid: ed. ECIR, 1997.
21. Lyons, J. Semántica lingüística. Barcelona: ed. Paidós Ibérica, S.A., 2009.
22. Marín, C. Manual de periodismo. México: Grijalbo, 2004.
23. Penny, R. Gramática histórica del español. Barcelona: Ariel, 2008.
24. Perez, J.C. Introducción a la Pragmática del Español. Madrid, 1994.
25. Pérez, R.A., Materiales para el estudio de la gramática española. Barcelona: ed. DM Librero Editor, 1996.
26. Piaget, J. Psicolingüística: desarrollo del lenguaje. Madrid, ed. Elsevier España, S.L, 2008.
27. Piaget, J. Teoría cognitiva. Pensamiento y lenguaje. Madrid, 2012.
28. Quilis, A. “Las unidades prosódicas o suprasegmentales”. *En* El comentario fonológico y fonético de textos. Real Academia Española: Ortografía de la lengua española (Edición revisada por las Academias de la Lengua Española). Madrid: ed. Espasa, 1999.
29. Quilis, A. Historia de la lengua española. Madrid: UNED, 1987.
30. Quilis, A. Principios de Fonología y Fonética Españolas. Madrid: ed. Arco/Libros, 2000.
31. Rastier, F. Semántica interpretativa. Mexico: ed.siglo XXI, s,a, de c,v, 2005.
32. Rebollo Torío, M. A. «Caracterización del lenguaje político». *En* Testi specialistici e nuovi saperi nelle lingue iberiche. Aispi, 2002, pp. 11-35.
33. Reiss, K.; Vermeer, H. Fundamentos para una teoría funcional de la traducción. Madrid: Ediciones Akal, 1996.
34. Saber escribir (coordinado por J. Sánchez Lobato). Buenos Aires: Aguilar, 2007.
35. Saroyán, L. Fonética teórica de la lengua española. Ereván: ed. Van Aryan, 2014.
36. Talens, J. Romera Castilla, J., et alli. Elementos para una semiótica del texto artístico. Madrid: Cátedra, 1999.
37. Trubetzky, N. S. Principios de fonología. Madrid: Cincel, 2011.
38. Trujillo, R. Introducción a la semántica española. Madrid: ed. Arco Libros, S,A, 1988.
39. Trujillo, R. Principios de semántica textual. Madrid: ed.Arco Libros, S,L,1996.

40. Van Dijk, T. Estructuras y funciones del discurso, México: Siglo XXI, 2005.
41. Van Dijk, T.; Mendizábal, I. R. Análisis del discurso social y político. Quito: Abya-Yala, 1999.
42. Vigodsky, L. S. Pensamiento y lenguaje: Aspecto cognitivo. Nuevo León, 2007.
43. Zamora, J., Guitart, J. Dialectología hispanoamericana. Salamanca: ed. Almar, 1988.
44. Васильева-Шведе, О.К.; Степанов В.Г. Теоретическая грамматика испанского языка. Морфология и синтаксис частей речи. Москва: Высшая школа, 1980.
45. Виноградов, В.С. Лексикология испанского языка. Москва: Высшая школа, 2003.
46. Григорьев, В. П. История испанского языка. М., Высшая школа, 1985.
47. Леонтев, А. А. Основы психолингвистики. Москва, 2008.
48. Фирсова, Н.М. Грамматическая стилистика испанского языка. 3-е изд. испр. и доп., Москва: Высшая школа, 2005.
49. Առաքելյան Ռ. Հոգեբանականություն, Երևան, Լուսակն, 2007:
50. Բաղդասարյան, Հ. Թարգմանաբանության ներածություն, Երևան, 2007: